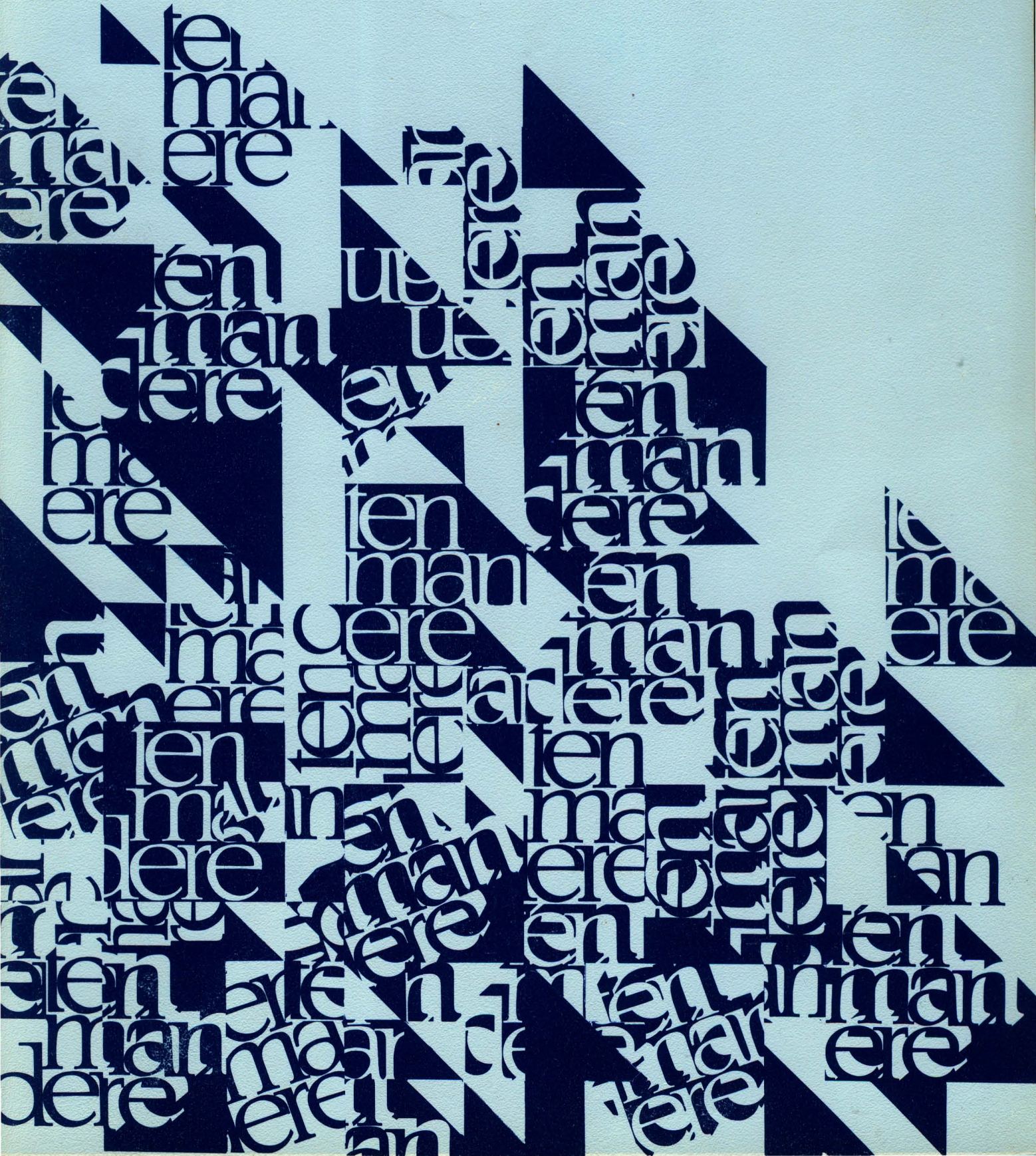

94 ISSN 0772 - 6384
XXXI1e jaargang - 3

ten mandere

heemkundige periodiek voor Izegem en omgeving

KULTUUR LIGT ONS.

BANK VAN ROESELARE

JA, UW AANPAK LIGT ONS.

MACHINES BOUCHERIE

Machines Boucherie nv

Plast-o-Form nv

Stuivenbergstraat 106

8870 Izegem

Tel. (051) 31 21 41 - Fax (051) 30 54 46

TEN MANDERE

BESTUUR:

Voorzitter: Dr. JEAN-MARIE LERMYTE
Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
tel. 051/30 39 99

Ondervoorzitter: ANTOON VANDROMME

Blauwhuisstraat 52, 8870 Izegem
tel. 051/30 31 35

Secretaris: ROBERT LEROY

Boomforeeststraat 49, 8870 Izegem
tel. 051/30 10 56

Penningmeester: ALBERIC DEPREZ

Ommegangstraat 69/1, 8870 Izegem
tel. 051/30 28 48

Archivaris: ANDRE DEMEURISSE

Baronielaan 33, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 58

Hoofdredacteur: BART BLOMME

Europastraat 13, 8770 Ingelmunster
tel. 051/30 03 67

Leden:

LUC BILLIOUW

Ter Beemden 16, 8870 Izegem
tel. 051/30 12 23

ANDRE MISTIAEN

Hondekensmolenstr. 24, 8870 Izegem
tel. 051/30 36 69

FREDDY SEYNAEVE

Elegastlaan 14, 8870 Izegem
tel. 051/30 58 31

RAF VANDENBERGHE

Meensesteenweg 77, 8870 Izegem
tel. 051/30 46 23

HENDRIK WILLAERT

Krommekeerstraat 3, 8080 Ruiselede
tel. 051/68 82 45

REDACTIE:

Bart Blomme
Jean-Marie Lermyte
Antoon Vandromme
Raf Vandenberghe

B. BLOMME. E.P. Staf Hanssens, achtste pas- toor op de H.-Hartparochie	3
R. LEROY. Frans Viaene volgt Michiel Doom op als pastoor van de Sint-Rafaëlparochie	5
J.-M. LERMYTE. Raph Declerck, winnaar van de 7e cultuurtrofee	7
J.-M. LERMYTE. Een gedenksteen voor Juul Declercq	11
B. BLOMME. Een Rue d'Izegem in Hotton	19
R. LEROY. Actueeltjes 1992	
J.-M. LERMYTE. Nieuwe uitgaven	44
Mededelingen	4, 10, 18, 43, 48

Aan dit nummer werkten mee:

Bart Blomme, Europastraat 13, 8770 Ingelmunster
Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem
Robert Leroy, Boomforeeststraat 49, 8870 Izegem

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Marie LERMYTE, Kortrijksestraat 323, 8870 Izegem.

Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn bijdrage en ontvangt 15 overdrukken.

Voor gehele en gedeeltelijke overname is de voorafgaandelijke toestemming van de heemkundige kring en de auteur vereist.

ALG. NUMMER **94**, 32ste JG. NR. 3 (december 1992)

LIJST ERELEDEN 1992

In Izegem:

Allosserie, Luc, Roeselaarsestraat 327
Allewaert, Luc, Marktstraat 14
Ameye, J.-L., Ommegangstraat 9/3
Artex, N.V., Roeselaarsestraat 594
Bogaert, Jan, O.-L.-Vrouwstraat 20
Boucherie, mevr. Christiane, Abelestraat 61
Boucherie, Lionel, Ambachtenstraat 80
Boucherie-Verfaillie, Krekkelstraat 9
Bourgeois, André, Sint-Tillostraat 9
Bral-Dejonghe, Rudi, Ardooisestraat 62
Bruyneel, R., Ingelmunstersestraat 57
Bruyneel, Walter, Grote Markt 1
E.P. Capucijnen, Roeselaarsestraat 291
Christiaens, Marcel, Eigenhaardstraat 45
Christiaens, Omer, Prins Albertlaan 2
Christiaens, Roselin, Grote Markt 17
Compernelle-De Vlieghe, Heibrugstraat 17
Deblauwe, Marcel, Kouterweg 125
Debruyne, Rudy, Slagmeersenstraat 13
Declercq, Louis, Burg. Vanden Bogaerdelaan 30
Decoene, E.H. Jozef, Kerkstraat 13
De Forche, Christiaan, H. Consciencestraat 18
Degezelle, L., Nieuwstraat 4
DMJ
de Múelenaere, E.H. José, Kasteelstraat 26
Demuyne, Gustaaf, Baron de Pélichystraat 45
Denys, Roland, Burg. Vanden Bogaerdelaan 67
Derolez, Jacques, Bellevuestraat 45
Derieuw, Pieter, Werkhuizenstraat 19
Drukkerij Demoen, Sint-Crispijnstraat 26
De Vlieghe, Luc, Melkmarktstraat 1/3
Dubaere, E.H. Ludwig, Kerkstraat 7
Duyck, André, Sint-Jorisstraat 55
Dupont, Jim, Kerkplein 8, bus 4
Dupont, Dr. Johan, Lendeleedestraat 7
Duyvejonck, Paul, Pieter Baesstraat 23
Eeckhout, Dr. A., Baron de Pélichystraat 4
Feys, Gerard, Camiel Ameyestraat 1
Guillemin, Antoon, Meensesteenweg 88
Handsaeme, Roland, Gentsheerweg 82
Herman, Raphaël, Stijn Streuvelsstraat 26
Hochepeid, José, Prinsessestraat 124
Houthoofd-Feys, A., Steenovenstraat 4
Kemp, Marc, Gentsheerweg 45
Kints, J.-P., Sint-Crispijnstraat 50
Laga, Herman, Gentsheerweg 48

Buiten Izegem:

Deblauwe, Jules, Sint-Amandstraat 107, 8800 Roeselare
Declercq, Carl, Izegemsestraat 57, 8880 Ledegem
Depoorter-Decoopman, Frans, V. Wselystraat 15, 2679 A.V. de Lier (Nederland); Weggevoerdenlaan 2, bus F2, 8500 Kortrijk
Durand, Gerard, Arsenaalstraat 37, 8000 Brugge
Gillès de Pélichy, juffr. Jeanne, Keizer Karelstraat 105, bus 30, 8000 Brugge
Hendrickx, J., Heidelberglaan 7, 3001 Heverlee-Leuven
Hespeel Aviation N.V., 'Brucargo', 1931 Brucargo
Huyghe, Emmanuel, Rodebergstraat 25, 8954 Heuvelland
Meyfroidt, Armand, Vlasschaardstraat 12, 8770 Ingelmunster
Ronse, Chris, Renmeesterlaan 175, Middelburg (Nederland)
Ryserhove, Alfons, Kloosterstraat 46, 9910 Knesselare
Soens, Gerard, Beukenlaan 11, 8860 Lendeledede
Vanantwerpen, Lucien, Korenstraat 19, 9800 Deinze
Vanneste, Guido, Tarwestraat 10, 8770 Ingelmunster
Veranneman, André, Ooststraat 199, 8800 Roeselare
Seynaeve-Bok, E., Grote Markt 25/11, 8800 Roeselare
Vandewalle, Roger, Ingelmunstersestraat 13, 8860 Lendeledede
Vermandere-Deputter, Geert, Beemd 6, 1654 Huizingen

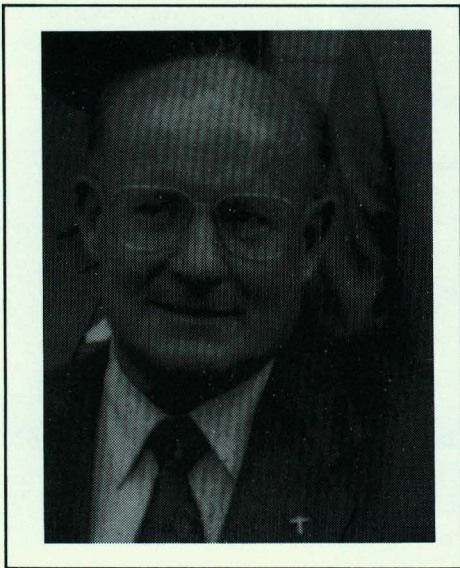
Lecluyse-Demeyere, E., Abelestraat 25
Madou, André, Roeselaarsestraat 317
Maertens, Eric, Kerelsstraat 15
Maes, Bernard, Gentsestraat 84
Mattan, Ronny, Roeselaarsestraat 127
Naessens, Maurice, Ingelmunstersestraat 50/52
Oosterlynck, Jozef, Sint-Jorisstraat 47
Rommel, Julien, Schoolstraat 2
Rosseel, Luc, Roeselaarsestraat 95
Saelen, Mevr. André, Kachtemsestraat 137
Sagon-Vanden Avenne F., Gentsestraat 17
Sagon, Luc, Gentsestraat 19
Samain, Herman, Sint-Jorisstraat 51
Seynaeve, Jozef, Burg. Vanden Bogaerdelaan 93
Sint-Jozefscollege, Burg. Vanden Bogaerdelaan 53
Sint-Jozefscollege, lagere afdeling, idem
Spriet, Noël, Sint-Antoniussstraat 17
Steenlandt-Surmont, Mevr., Klijtstraat 25
Strobbe-Cardoen, Dirk, Gentsheerweg 98
Strobbe-Debever, Mevr. G., Korenmarkt 11, app. 11
Strobbe-Staessens, Luc, Vredestraat 1
Terry-Declercq, Rik, Melkmarkt 2
Vanbeckevoort Jaak, Meensestraat 131
Vanden Avenne, Zeno, Populierenstraat 3
Vandenbussche, André, Dam 43
Vandenweghe, Gerard, Wallemotestraat 59
Vanderhaeghen, Albert, Baronielaan 26
Vandewalle, Mevr. Antoinette, Nieuwstraat 9
Vandommele, Roger, Sint-Rafaëlsstraat 14
Vandommele, Roger, Roeselaarsestraat 93
Vandommele, Tillo, Brugstraat 26
Vandromme, Willy, Baronstraat 112
Vanhaverbeke-Leroy, Luc, Mentenhoekstraat 131
Vanhecke, Johan, Wallemotestraat 90
Vanneste, E.H. André, Emelgemseplein 3
Van Walleghe, Dirk, Slagmeersenstraat 41
Velghe Joris, Kortrijksestraat 46
Vens, Werner, Prinsdomlaan 16
Verhaeghe, Luc, Oekesestraat 29
Verhoestraete, Mevr. Brigitte, Gentsheerweg 92
Verledens, Willy, Peter Benoitstraat 11
Werbrouck, Raymond, Roeselaarsestraat 143
Wybo Romain, Ter Wallenstraat 35
Zusters van Liefde, Roeselaarsestraat 47
Zusters van Maria, Gentsestraat 31

E.P. STAF HANSSENS, ACHTSTE PASTOOR OP DE H.-HARTPAROCHIE

Bart Blomme

Op zondag 9 augustus 1992 werd pater Hanssens officieel geïnstalleerd als pastoor van de H.-Hartparochie.

E.P. Gustave Hanssens werd in 1933 geboren in Lendeledede. Hij volgde middelbaar onderwijs aan het Klein Seminarie van Roeselare. Daarna studeerde hij voor priester bij de missionarissen van Scheut, eerst in Brussel, later in Leuven. Pater Hanssens ontving zijn priesterwijding in 1959. Een jaar later vertrok hij naar Kasai, een Zairese provincie op zowat 1000 kilometer ten oosten van Kinshasa.

Pater Staf Hanssens

In 1974 keerde hij terug naar West-Vlaanderen. Hij werd benoemd tot medepastoor op Sint-Lodewijk in Deerlijk. Vijf jaar

later werd hij medepastoor op de H.-Hartparochie in Roeselare. Daar was hij actief als kapelaan van de wijkkapel van de Meiboom en proost van de KWB, KLV en KVLV.

Hoewel hij pas sedert 9 augustus 1992 met Izegem verbonden is, kent de nieuwe parochieherder Izegem al van kindsbeen af. Als knaap kwam hij regelmatig naar de zondagmis in 't 'Klein Kerkske'. Pater S. Hanssens geeft toe dat hij graag op een parochie werkt. "Mensen leren kennen is een hobby van mij", verklaarde hij in een interview. Zijn innigste wens is dan ook dat hij dicht bij zijn parochianen kan staan. Hij zal ook de verdere uitbouw van de parochiale activiteiten blijven behartigen. Daartoe wenst hij ook een verdere samenwerking met de E.P. Kapucijnen.

Voorganger Hilaire Doom werd in mei 1992 benoemd tot pastoor op de O.-L.-Vrouw van Fatimaparochie in De Panne. Insiders wisten al langer dat hij graag naar de kust was teruggekeerd. 'Zijn' kust, want E.H. Hilaire Doom werd op 8 oktober 1930 in Blankenberge geboren. Na zijn collegeperiode in zijn geboortestad, het Brugse Sint-Lodewijkcollege en het Klein Seminarie in Roeselare, trok hij naar het Groot Seminarie. Op 15 augustus 1956 werd hij priester gewijd. Na het ambt van godsdienstleraar aan het VTI in Oostende te hebben beoefend, werd hij medepastoor in Gistel. Tien jaar later, in 1977 verwelkomde de Roeselaarse O.-L.-Vrouwparochie hem als medepastoor. Op 17 november 1985 werd hij pastoor

benoemd in de H.-Hartparochie van Izegem. In een tijd van ontkerking probeerde E.H. Doom zijn parochianen terug belangstelling te doen krijgen voor 'de blijde boodschap'. Daartoe legde hij vooral het accent op heel wat nevenactiviteiten. Zo was er een heropleving van de eens zo bloeiende H.-Ritaverering en van de bedevaartsreizen. Verder

trok hij er regelmatig met zijn parochianen op uit met de fiets. Het tijdschrift *De Pekdraad*, opgericht tijdens zijn pastoraat, zag hij als een middel om de Kerk dichter bij de mensen te brengen.

Ten Mandere wenst beide pastoraats een vruchtbaar apostolaat toe.

CURSUS OUD SCHRIFT

De heemkundige kring Ten Mandere richt opnieuw een cursus oud schrift in. Twee zelfs! Beide cursussen vinden plaats in de stedelijke openbare bibliotheek telkens op dinsdagen, iedere keer om 19.30 uur. De eerste cursus kost 400 fr., de cursus voor gevorderden 600 fr., teksten inbegrepen.

Voor wie nog nooit enige vorm van oud schrift gelezen heeft is er een begincursus die gegeven wordt door de heer Aurel Lagrou. Dat gebeurt op 19 en 26 januari en op 2 en 9 februari 1993.

Voor wie wel enige ervaring heeft, maar de eisen daarvoor zijn echt niet groot, geeft de heer Bertrand Nolf zes avonden les. De data zijn 16 februari, 2, 9, 16, 23 en 30 maart 1993.

Er worden telkens slechts 25 cursisten aanvaard. Schrijf zo vlug mogelijk in bij Alberic Deprez, Ommegangstraat 69/1 of stort om rekening 712-0700260-03 van de Heemkundige Kring Ten Mandere.

DE BURGERLIJKE STAND

Op 13 oktober 1992 nam het college van burgemeester en schepenen een beslissing die voor stamboomonderzoekers van belang is. Tot nu toe konden zij de vrijdagmiddag van 13.30 uur tot 17.30 uur opzoeken doen. Vanaf december 1992 is dat gedurende dezelfde uren de donderdag.

ZELFS NIET 'VOOR DE RAPPE'

Zopas verscheen de brochure *Daguitstappen en verblijfsarrangementen voor groepen in West-Vlaanderen, 1993*. Een van de uitstappen is een kennismaking met de industriële archeologie. Ook Izegem komt daarin aan bod, maar wat lezen we? "We komen eerst voorbij enkele typische gebouwen zoals de fabriek en de woning De Fauw en l'Eperon d'Or. Zij getuigen van voorbij glorie". Inderdaad, want in het najaar werd eerst de woning en enige weken later de fabriek Defauw met de grond gelijk gemaakt.

FRANS VIAENE VOLGT MICHIEL DOOM OP ALS PASTOOR VAN DE SINT-RAFAELPAROCHIE

Robert Leroy

Afscheid van E.H. Michiel Doom

Het hing al een tijdje in de lucht, maar in de loop van augustus 1992 werd het officieel: op 1 september verlaat pastoor Michiel Doom zijn parochie en gaat op rust naar Roeselare. Voor heel wat parochianen betekende dat wel wat: zo'n vertrouwde figuur, die als het ware de belichaming was geworden van de Sint-Rafaëlsparochie, weg, voor goed!... Inderdaad, Michiel Doom heeft in de loop van zijn 20 jaar herderschap in Izegem prent geslagen bij zeer velen.

Geboren in Passendale op 19 maart 1920 als zoon van meester Jules Doom, een prima onderwijzer en tuinbouwlesgever, studeerde Michiel af aan het Klein Seminarie van Roeselare. Hij voltooide zijn priesterstudies in Brugge, waar hij, samen met 15 klasgenoten, op 14 april 1944 tot priester gewijd werd. Vandaar keerde hij onmiddellijk naar Roeselare terug, als priester-leraar en surveillant aan de Land- en Tuinbouwschool. In 1954 werd hij onderpastoor aan de dekanale Sint-Michielsparochie aldaar. Hij werd er een graag geziene figuur en lag aan de basis van de wijkkerk Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans op Schiervelde. Na 18 jaar onverdroten parochiewerk in Roeselare, werd hij op 3 november 1972 benoemd tot de tweede pastoor van de jonge Izegemse Sint-Rafaëlsparochie.

Twintig jaar lang beijverde M. Doom zich, met volle inzet, voor het welzijn van al zijn parochianen. Hij zag de parochie

aangroeien van 2700 tot ruim 3500 zielen. Hij werd bijgestaan, eerst door E.H. Vanhullebusch en later door E.H. Ant. Delhaeye, maar moest het de laatste jaren alleen rooien! Hij wist op zijn parochie zeer velen te inspireren en een netwerk van helpers uit te bouwen dat heel de parochie in al haar facetten bestreek. De zieken, bejaarden en bedlegerigen lagen hem het nauwst aan het hart, maar ook de jeugd, het onderwijs, de gezinnen, de alleenstaanden, de rouwenden wist hij aan te spreken en hun bekommernissen te delen. Zijn persoonlijke religieuze beleving en uitstraling maakten hem geloofwaardig en gezagvol. Eén zaak bedroefde hem: het dalend aantal misgangers. De restauratie van de parochiekerk vormde een van de sluitstukken van zijn twintigjarig herderschap.

Ten Mandere wenst E.H. Michiel Doom in Roeselare een welverdiende rust toe: nog vele jaren de vrijheid van de derde leeftijd beleven, de mogelijkheid hebben een beetje meer te kunnen 'lezen' (in al de betekenissen van het woord) en zeer veel tuingenot!

Welkom E.H. Frans Viaene

Ging de pastoor weg, dan was het wachten op zijn opvolger. Het bisdom had er een beloofd. Halfweg september luidden de klokken: Sint-Rafaël had een nieuwe pastoor, de derde in de rij. Bisschop R. Vangheluwe had Frans Viaene, tot dan medepastoor in Sint-Eloois-Winkel, benoemd!

Pastoor Frans Viaene

Frans Viaene werd in Kuurne geboren op 18 mei 1937 en groeide er op in het vlasbedrijf van zijn ouders. Hij studeerde af als laborant, werkte enkele tijd mee in het ouderlijk bedrijf, maar was ook goed thuis in de Kuurnse firma Fenaux. Als late roeping ving hij de priesteropleiding aan en werd op 27 juni 1970 gewijd. Onmiddellijk mocht de jonge priester zijn ideaal in werkelijkheid beginnen omzetten op de Brugse H.-Familieparochie. Op 28 augustus 1979 volgde zijn benoeming in Sint-Eloois-Winkel. Daar was hij proost van ongeveer alle verenigingen, middenstands- en boerenorganisaties uitgezonderd. Hij werd er de graag geziene, fietsende medepastoor die bij velen troost en opbeuring wist te brengen en was een toonbeeld van priesterlijke ijver, eenvoud en goedheid.

Op zondag 18 oktober 1992 werd Frans Viaene plechtig aangesteld op zijn nieuwe parochie. Heel wat oud-parochianen, zelfs nog uit Brugge, hadden eraan gehouden op de plechtigheid aanwezig te zijn. De bomvolle kerk en de druk bijgewoonde receptie nadien, waarop veel lovende woorden uitgesproken werden, vormen het bewijs dat de nieuwe herder van harte welkom is en mag rekenen op zijn nieuwe parochianen. Ook Ten Mandere heet de derde pastoor van Sint-Rafaël van harte welkom en wenst hem een lang en vruchtbaar apostolaat toe!

RAPH DECLERCK winnaar van de 7e cultuurtrofee

Jean-Marie Lermyte

Op donderdag 29 oktober 1992 werd de 7e cultuurtrofee uitgereikt aan Raph(aël) Declerck, in een 'gesmaakte' presentatie van Bart Cafmeyer. Daarmee werd niet alleen iemand bekroond die aan cultuur doet - als toneelspeler vooral - maar ook iemand die cultuur mogelijk maakt - o.a. als secretaris van de Izegemse cultuurraad. De cultuurtrofee wordt jaarlijks toegekend aan een Izegemse persoon of vereniging die zich bijzonder verdienstelijk maakte op cultureel vlak.

Na een paar jaar werd beslist de trofee de pare jaren toe te kennen aan een persoon en de onpare jaren aan een vereniging. Declerck werd voorgedragen door de Overwinders in Eendrachtigheidt en door het Sint-Franciscuskoor, maar er zal wel niemand zijn die het met die bekroning niet eens is.

Dit jaar bestond de trofee uit een icoon van de Moeder Gods van de Passie, gemaakt door De Emelgemse kunstenaar Raf Werbrouck.

Raph Declerck werd in Izegem geboren op 19 oktober 1922 als zoon van Gilbert, een kleine borstelfabrikant, en van Marguerite Vandoorne. Het gezin telde vijf kinderen: vier jongens en één meisje. Hier is sprake

Raph Declerck met echtgenote Simonne Vansteenkiste bij de uitreiking van de cultuurtrofee.

van erfelijkheid. Vader Gilbert was toneelspeler en regisseur van Deugd baart Vreugd, de toneelvereniging van de Congregatie. Later werd hij splend lid van De Lustige Vrienden. Hij leidde de jonge trommelaars op van het congregatiemuziek en speelde er tuba.

Na zijn lagere school - bij de 'wezens', nu de Sint-Tilloschool - volgde Raph Declerck tot 1938 de handelsafdeling van het Izegemse Sint-Jozefscollege. Daarna werd hij tot eind 1940 bediende aan de Telegraaf en Telefoon, eerst in Roeselare, daarna in Gent. Hij werd ontslagen wegens de oorlog. Van 1942 tot het einde van de oorlog werkte hij in het Franse Laon: als bureaubediende van een ondernemer uit Meulebeke. Van 1945 tot

1954 werkte hij samen met zijn broer Albert voor de Brusselse firma Florenbois: als verkoper van hout en bomen. Van 1954 tot begin 1983, toen hij met pensioen ging, verkocht Raph Declerck allerlei drukmachines, fotokopiëerapparaten, en alles wat met deze sector te maken had. Tot einde 1960 deed hij dat voor de S.A. Desoer van Luik en daarna voor de NV A.B. Dick. De lezer begrijpt nu al waarom Raph Declerck het zo goed kan zeggen.

Raph Declercq als El Greco, samen met Antoinette Vanbesien.

Raph Declerck kan het niet alleen goed zeggen, hij doet dat ook met de nodige allure. Werd hij daarom een fameus toneelspeler of is het omgekeerd, wie zal het zeggen? Er bestaat een foto waarop Raph De-

clerck al als vierjarige figureerde in een door zijn vader geregisseerd toneelstukje van de congregatie. Het gaat om een van de bijbelse stukken - vaak passiespelen - die in die tijd werden opgevoerd. Echt aan toneel begon hij te doen in zijn collegeperiode, de periode met de regisseurs E.H. Caemerlinck en E.H. Vanheule: Judas, Waar de Sterre bleef stille staan, e.a. Ook de declamator Antoon Vander Plaetse kwam daar toen regisseren.

Na zijn collegeperiode viel het toneel enkele jaren weg - het congregatietoneel bestond niet meer -, maar door vrienden werd Declerck in 1941 spelend lid van De Lustige Vrienden; ook zijn vader maakte de overstap, als spelend lid. De Lustige Vrienden traden de eerste keer op in de bovenzaal van de herberg De Nieuwe Sint-Pieter, op zondag 24 september 1916. Raph Declercq heeft nog het programma. Eerst werd 'Vergeeten & vergeven' gespeeld, een drama in drie bedrijven van P. Putman. Na de pauze was er zang: eerst bracht een koor 'Avondklokje' ten gehore en dan was er twee keer een 'trio, zang en spraak' met als titels 'Een paraplu uit d'Ander Eeuw' en 'studentenwraak'. De vader van Raph Declercq speelde mee in de twee delen. Dit gezelschap werd later beter bekend onder de naam De Overwinders in Eendrachtigheyt. De Overwinders werden in 1718 opgericht als 'Godsminnende Retorycke Ghilde oft Broederschap van het Hoogwaardige Heilige Sacrament des Autaers'. De Lustige Vrienden mochten vanaf 1947 deze rederijkerstitel dragen. Dat gebeurde de eerste keer toen het stuk 'De gecroonde Leerse' gespeeld werd. In 1951 werd Raph Declerck bestuurslid en hij is dat tot op heden gebleven.

Raph Declerck speelde in 65 toneelstukken 25 keer de hoofdrol, 20 keer een belangrijke rol en de andere keren een bijrol. Hoogtepunten in zijn loopbaan waren zijn vertolkingen in 'De Vreemdeling', 'De stroom', 'El Greco', 'De dood van een

handelsreiziger', 'Dr. Knock, 'n Hit', 'Cactusbloem', 'Andorra' en 'De nacht van de 16e januari'. In 'Kinderen van ons volk' speelde de 21-jarige Declerck in 1943 de rol van een 70-jarige. Met brio. Nu zijn we vijftig jaar verder, want zolang duurt zijn toneelcarrière reeds, al neemt hij nu geen grote rollen meer voor zijn rekening.

Het toneel heeft Raph Declerck niet alleen veel genoeg verschaft tijdens de honderden repetities en tientallen uitvoeringen. Hij heeft er ook zijn vrouw Simonne Vansteenkiste aan overgehouden! Zij speelde toen bij De Lustige Vrienden. Uit het huwelijk werd dochter Rika geboren, die trouwde met Jacques Vandecasteele. Het echtpaar Declerck-Vansteenkiste heeft twee kinderen: Christophe en Sofie.

In 1968 werd Raph Declerck namens de Overwinders lid van de cultuurraad. In 1970 werd hij bestuurslid, in 1977 penningmeester en in 1980 secretaris. Normaal is Declerck vanaf januari 1993 secretaris af, want volgens het nieuwe Vlaamse decreet moet de secretaris van de overkoepelende stedelijke raad vanaf dan een gemeenteambtenaar zijn. De politiek dicht bij de burger? De burger dicht bij de politiek?

De Stedelijke Culturele Raad organiseert heel wat: de 11 juliviering, de boekenbeurs in november, de tweejaarlijks poëzie- en sollicitatiewedstrijd, het nieuwjaarsconcert in januari, de jaarlijkse cultuurtrofee en sedert 1992 de fotowedstrijd... Dan hebben we het niet eens over de maandelijkse bestuursvergaderingen, de algemene vergaderingen en ook niet over de lange berekeningen van de subsidie waarop de verschillende culturele verenigingen aanspraak mogen maken. Dat de last vooral op de schouders van een voorzitter of een secretaris valt, beseft niemand beter dan elk van de bestuursleden. En op hoeveel honderden manifestaties was Raph Declercq niet aanwezig,

omdat hij cultuur-minded is, maar ook omdat hij er wou zijn, omdat hij nu eenmaal de secretaris is van de Stedelijke Culturele Raad!

Als pastoor in 'Kinderen van een mindere God' (1988), waarmee De Overwinders naar eerste afdeling promoveerden.

De twee meest tijdrovende organisaties zijn wel de jaarlijkse boekenbeurs en de tweejaarlijkse poëziewedstrijd. De mensen kunnen zich amper voorstellen hoeveel tijd daarin kruipt. Met de voorbereiding van de boekenbeurs wordt al in het voorjaar gestart! De rechtstreekse voorbereiding - het opstellen van de standen - gebeurt een dag of veertien voor de opening van de boekenbeurs en het uitpakken van de boeken de laatste dagen of uren. Gelukkig kan er een beroep worden gedaan op een hele schare vrijwilligers. Voor de poëziewedstrijd neemt Raph Declercq individueel al het materiële werk op zich. Hij verstuurt uitnodigingen naar al de individuele deelnemers van de vorige jaren en een uitnodiging en een aantal exemplaren van het reglement naar enkele tientallen Nederlandse en Vlaamse poëzieverenigingen. Hij zorgt ervoor dat een van de vijf exemplaren van alle gedichten bij elk van de

vier juryleden terechtkomt - het vijfde exemplaar is voor het archief. De jury bestaat uit befaamde, niet-Izegemse dichters. Dit jaar waren er iets meer dan 300 inzendingen, maar volgens Raph Declerck komt de jury telkens heel vlug tot eensgezindheid over de winnaar, omdat zij er zo de echte dichters uit kan halen. Kritiek op de winnaar? Dan bent u, geachte lezer, geen echte dichter.

Declerck werd bij de oprichting van de Stedelijke Openbare Bibliotheek lid van de Vaste Commissie van Advies van de Stedelijke Openbare Bibliotheek. In 1983 werd hij bestuurslid van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord; hij maakte daar deel van uit namens de Izegemse toneelgezelschappen. In 1985 werd hij lid van het dagelijks bestuur van het Stedelijk Feestcomiteit, waarvan hij sedert januari 1980 - als lid van de stedelijke culturele raad - (gewoon) lid was. Misschien herinneren een aantal - wellicht jongere - lezers zich nog dat Raph Declerck op 27 april en 4 mei 1985 meedeed aan het BRT-televisiespel 'Stad op Stelten', tussen Bree en Izegem en gewonnen door Izegem.

Dat Raph Declerck een bezige bij is, weet elke Izegenaar die wat met cultuur te maken heeft. Dat hij nog geen tijd gevonden heeft om een aantal dozen uit te ledigen die hij zes jaar geleden stapelde in de kelder van zijn nieuwe woonst, zal niemand hem derhalve kwalijk nemen.

Winnaars van de cultuurtrofee:

1986	Jean-Marie Lermyte
1987	De Kerels
1988	Fernand Sagon
1989	De Overwinders in Eendrachtigheidt
1990	Antoon Vandromme
1991	Die Boose
1992	Raph Declerck

EEN BATJE DOEN!

Het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde (WVKH), waarbij Ten Mandere is aangesloten, verkoopt aan zijn leden en dus ook aan die van onze heemkundige kring een aantal uitgaven aan een vierde van de normale verkoopprijs:

H. STALPAERT. *Westvlaamse Wondersprookjes*, 352 p.: nu 175 fr.

M. CLOET (red.). *Het bisdom Brugge (1559-1984). Bisschoppen, priesters, gelovigen*, 638 p.: nu 250 fr.

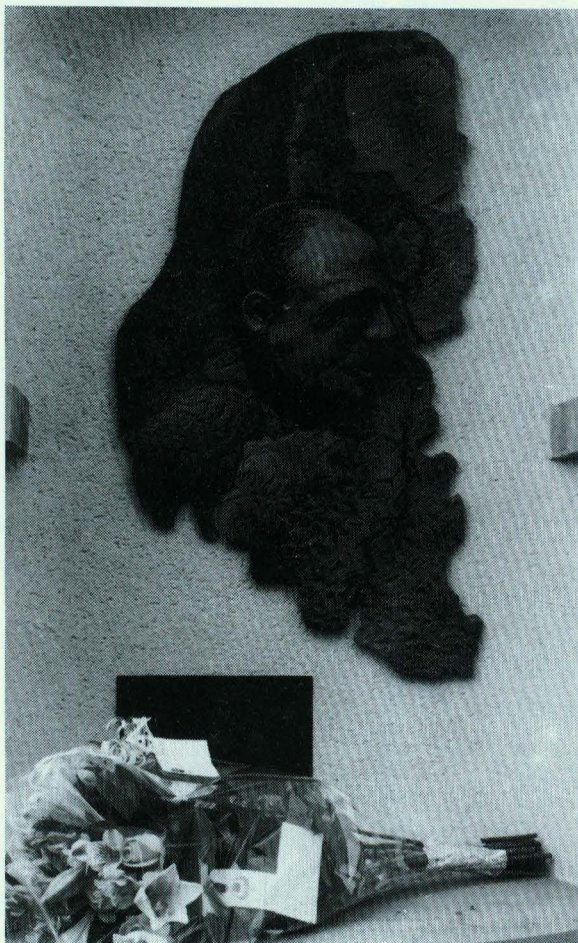
Jean-Marie LERMYTE. *Voor de ziel van het kind. De schoolstrijd in het klerikale arrondissement Roeselare, 1878-1978*, 291 p.: nu 220 fr.

Een streek in oorlog. Oorlogsdocumenten uit het Tieltse, 1914-1919, 445 p. + kaarten: nu 150 fr.

A. PILLEN. *De Westvlaamse Noord-Zuid-Verbinding*. [Gids voor de spoorlijn Kortrijk-Brugge], 24 p.: nu 25 fr.

EEN GEDENKSTEEN VOOR JUUL DECLERCQ

Jean-Marie Lermyte

De pas onthulde gedenksteen aan het voormalige huis van Juul Declercq

Een monument

Op zaterdagmiddag 31 oktober 1992 werd in de Slabbaardstraat-Noord 84 een gedenksteen onthuld ter herinnering aan Jules Declercq. Ooit was dit het woonhuis van Declercq, nu woont daar zijn kleinzoon en petekind Luc Seynaeve. Meer dan 250 aanwezigen konden er eerst luisteren naar de schepen van cultuur, Erik Vandewalle. Daar-

na belichtte de scheutist Dirk Rapol de figuur van de herdachte. De plechtigheid werd afgesloten met een gezellig samenzijn in Ruytershove.

De ceramiëken gedenksteen is een prachtige creatie van de (nu) Ardooise kunstenaar Joske (Josée) Noyelle, echtgenote van Noel Serruys. We zien de kop van Jules Declercq, met als achtergrond de 17 provincies. Het wijst erop dat Jules Declercq de Groot-Nederlandse gedachte aanhing. Op een gedenkplaat daaronder lezen we:

Juul Declercq
1897 - 1955
Vlaams Voorman

De literatuur

Een uitvoerige biografie van Declercq moet nog steeds geschreven worden. In de *Encyclopedie van de Vlaamse beweging* kreeg hij op p. 299 van de uitgever een klein artikelje toebedeeld, geschreven door Joris De Deurwaerder. Het staat ten onrechte onder de letter C, want Declercq is in één woord geschreven, en is erg vaag:

CLERCQ, Juul-Jozef de, Vlaams-nationalist, later lid van Dinaso, syndicaal leider (Izegem 16 februari 1897 - Izegem 8 juli 1955). Arbeider, ging in 1925 onder invloed van priester O. Spruytte over van de onafhankelijke christelijk-democratische sociale organisaties van West-Vlaanderen naar het Vlaams-nationalistisch Nationaal Arbeidssyndikaat (NAS). Bij de breuk tussen Joris van Severen en de Vlaams-nationalisten koos hij de kant van Van Severen (1931). In de organisatori-

De trouwfoto van Juul Declercq

sche opzet van het *Verdinaso* speelde hij een belangrijke rol. Vooral door zijn welsprekendheid kon deze organisatie enige aanhang in het arbeidersmilieu winnen.

LITERATUUR: A. de Bruyne, *Joris van Severen, droom en daad* (1965).

In dit werk van Arthur de Bruyne wordt op 15 bladzijden naar Jules Declercq verwezen. Zelf had ik het op 9 bladzijden in de *Geschiedenis van Izegem* (1985) en op 18 bladzijden in *Geworteld en vertakt* (1988) over Declercq. Pieter Jan Verstraete had het in zijn werk *Odiel Spruytte* (1990) 13 keer over hem. Aanvullende, maar soms gekleurde, inlichtingen krijgt men van Vik Eggermont, die in drie afleveringen van het gestencilde tijdschriftje *Ter Waarheid over Joris van Severen* in 1992 het leven van Jules Declercq beschreef; die artikels werden gebundeld in VIK EGGERMONT, *Juul Declercq. De vurige Vlaming*, Aartselaar, Nationaal Studie- en Documentatiecentrum Joris van Severen, 1992, 38 p., gestencild¹. We willen er ook op wijzen dat op 29 februari 1992 een Stichting Joris van Severen werd opgericht. De raad van bestuur van deze

vereniging zonder winst oogmerk bestaat uit voorzitter Maurits Calliau uit Ieper, secretaris en gedelegeerd bestuurder Robert Declercq uit Brugge - de enige zoon nog in leven van Jules Declercq -, ondervoorzitter pater Dirk Rapol (Ere-Doornik), penningmeester Luc Seynaeve uit Izegem en de bestuursleden Roger Desmet uit Brugge en Antoon van Severen uit Koolkerke. Het is precies de bedoeling van deze stichting de persoon en het werk van Joris van Severen in ere te houden, maar (o.a.) ook voor Jules Declercq, de rechterhand van Joris van Severen, aandacht te hebben.

De familie van Jules Declercq

Jules Declercq werd in Izegem geboren op 16 februari 1897. Zijn vader Camille was meester-schoenmaker. Zijn moeder, Maria Ludovica Cottenie, was winkelierster. Het gezin woonde op de Bosmolens, in de Meensesteenweg. In hun winkel was er van alles te koop: kruidenierswaren, borden, tassen, spelden, naalden, petroleum, alle soorten ijzerdraad, meel en tarwe, enz. enz.

De zondag kwam er veel volk naar de winkel. Iedereen mocht er binnenkomen een een goeie 'koekeboterham' meeëten, met lekkere koffie. Jules Declercq was de oudste van vijf kinderen, allen in Izegem geboren².

Jules Declercq groeide op in een zeer katholiek gezin. Niet alleen werd zijn broer Cyriel trappist in Westvleteren en zijn zus Maria kloosterzuster, zelf zou hij ook zijn leven lang een zeer gelovig man blijven. Vele zondagen woonde hij twee missen bij.

Jules Declercq liep school in de Bosmolens en werd schoenmaker. Hij trouwde op 14 januari 1922 in Izegem met Helena Maria Capelle. Ze gingen toen in Emelgem wonen, dicht bij de kerk. Hij had op haar al een oogje sedert... de kleuterklas in de Bosmolens. Hun wegen kruisten elkaar opnieuw toen ze naar de zondagsschool gingen. Helena werd geboren in Izegem op 23 november 1897 en is gestorven in Gent op 27 november 1977. Haar ouders, Bruno en Leonia Mistiaen, kregen tien kinderen (Anna, Suzanne, Irma, Julia, Helena, Jules, Jozef, Remy, Cyriel en Clara. Helena Capelle ging 'op stiel' bij mevrouw Bossuyt in den Roden Hoed aan de Heilig-Hartkerk om petten te leren maken. Ze deed dat een jaar of tien, tot ze trouwde en kinderen kreeg.

Uit hun huwelijk werden acht kinderen geboren, waarvan eentje na vijf dagen stierf. Op het oudste na zagen ze allemaal de wereld in Izegem.

- Margaretha Suzanna, geboren in Emelgem op 29 oktober 1922, gehuwd met Willy Leveeke. Het echtpaar woont in de Zeelaan 12 in Bredene.

- Godelieve Maria, geboren op 24 januari 1924, weduwe van Richard Seynaeve die overleed in Izegem op 28 juni 1982. Ze woont in de Kortrijksestraat 155 in Izegem.

- Cyrille Joseph, geboren op 30 maart 1925 overleed in het Algemeen Ziekenhuis Sint-Jan in Brugge op 20 juni 1983. Hij trouwde

met Luciana Ghekiere, die nu in de Blauwhuisstraat 3 in Izegem woont. Hij zou later het verzekeringskantoor van zijn vader verder zetten (maar gevestigd in de Leenstraat 38), inmiddels overgenomen door zijn zoon Peter.

- Renatus (Renaat) Julius Aloysius, geboren op 28 november 1926 en gestorven in het Universitair Ziekenhuis in Leuven op 20 maart 1988. Zijn weduwe, Andrea Beel, woont in de Rode weg 1 in Kalmthout.

- Robertus (Robrecht) Guido Aloysius, geboren op 2 maart 1928, gehuwd met Lieve Vandenberghe, woont in de Platanendreef 11 in Brugge. Hij woonde enige tijd bij Wies Moens in.

- Rosa Maria, geboren op 1 januari 1930, uit de echt gescheiden, woont bij een zus in de Kortrijksestraat 155.

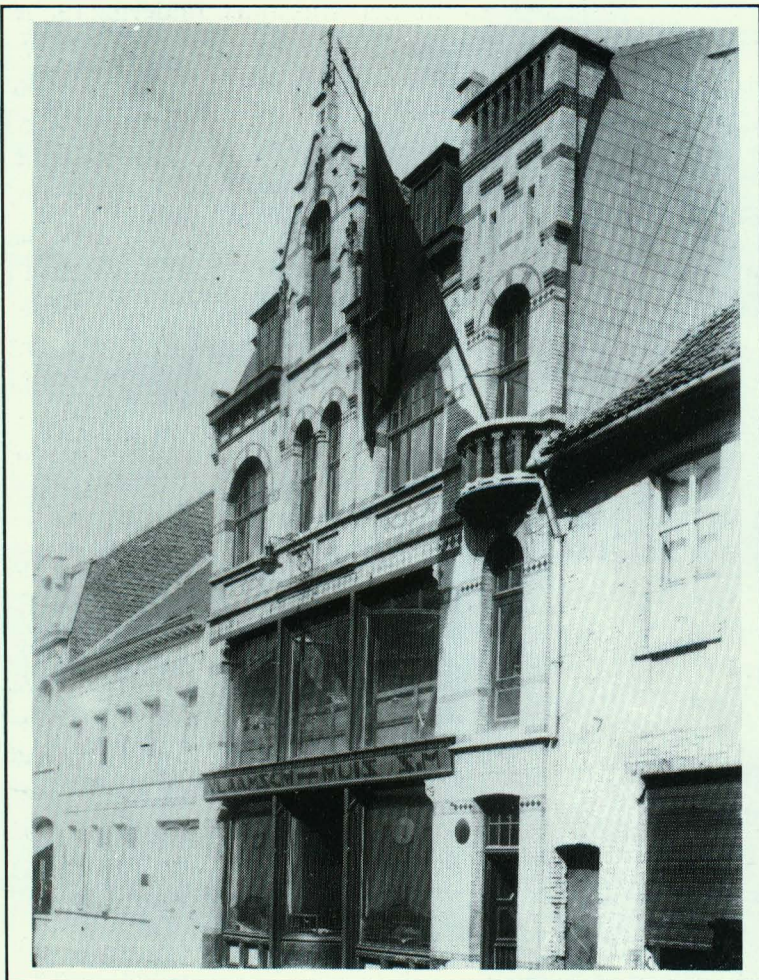
- Maurice Adolf Jules, eveneens geboren op 1 januari 1930, maar vijf dagen later overleden.

- Maurits Jozef Aloys, geboren op 21 februari 1932 en ongehuwd in de Sint-Vincentiuskliniek in Kortrijk overleden op 20 juni 1957, als gevolg van een verkeersongeval: hij stak per fiets de straat over en werd gegrepen. Hij volgde in Kortrijk vier jaar lang lessen in schilderen en behangen, maar was ook kunstschilder. Hij schilderde vooral landschappen en stilleven.

Van de kleinkinderen van Jules Declercq is de kabaretier Karel Declercq ook buiten Izegem bekend.

De Vlaams-nationalist Declercq

In 1919 sloot Jules Declercq aan bij het Gewestelijk Verbond der Christelijke Vakverenigingen van Izegem. Hij liet zich al vlug opmerken en werd kort daarna vrijgestelde van de schoenmakers, een van de afdelingen van de vakbond. In maart 1922 werd hij bevorderd tot gewestelijk propagandist.

Het Vlaams Huis in de Marktstraat werd op 17 juli 1927 officieel in gebruik genomen

In verband met de parlementaire verkiezingen van 5 april 1925 was de vraag of het arrondissementale Christen Werkersverbond afzonderlijk zou opkomen, met de rest van de katholieke partij - Burgers en Boeren -, of met de Vlaams-nationalisten. Van deze laatste mogelijkheid was o.a. Declercq een felle voorstander. Het was tegen zijn zin dat beslist werd alleen op te komen. Leopold D'Hont, een andere voorstander van samenwerking met de Vlaams-nationalisten en de eerste christelijke arbeider die het in Izegem tot schepen bracht, nam toen ontslag en stapte over naar de Frontpartij; hij kreeg de tweede plaats, na Joris van Severen.

In 1921 werd de Rumbekenaar Odiel Spruytte in Izegem proost van de sociale werken en directeur van de Vrije Vakschool. Spruytte was de mening toegedaan dat de belangen van de arbeiders niet alleen met louter syndicaal werk werden gediend, maar dat ook de culturele verheffing van de arbeider belangrijk was. Daarom richtte hij op 16 november 1924 een Jongelingenbond op, die we als de voorloper van de KAJ mogen beschouwen. De 27-jarige Declercq werd lid van deze studiekring voor jongeren, die maandelijks vergaderde. De spreker kon een lid zijn van deze studiekring of een buitenstaander. Het onderwerp had meestal met de Vlaamse beweging te maken. Het was volop de tijd van de frontbeweging en de frontpartij en heel wat jongeren kwamen onder de invloed van het Vlaams-nationalisme. Onder hen o.a. Jules Declercq en Frans Dewulf, een andere vrijgestelde van het Gewestelijk Verbond der Christelijke Vakverenigingen van Izegem.

De volgende maanden werd de scheuring tussen staatskatholieken en Vlaams-nationalisten in de Gilde definitief. Zeker al op 2 mei 1925 moesten Declercq en Dewulf zich verantwoorden bij de raad van bestuur en de middenraad van het Christen Werkersverbond. Op 6 juni 1925 besliste de raad van bestuur met vier tegen drie stemmen niet mee te doen aan de Guldensporenfeesten georganiseerd door het Guldensporencomité en ook de Gildezaal daarvoor niet ter beschikking te stellen. Die nipte meerderheid vond dat het Guldensporencomité te Vlaams-nationalistisch was geworden en er werd beslist een eigen 11-julifeest te organiseren. Er zijn bewijzen genoeg om te ontkennen dat het 11-julifeest van het Guldensporencomité

een Vlaams-nationale bedoening zou zijn geweest: zelfs *De Mandelbode*, bepaald een vijand van het Vlaams-nationalisme, verleende zijn volle medewerking.

Declercq en Dewulf waren het niet eens met de houding van het Christen Werkersverbond en gingen steeds meer dwars liggen. Op 25 juli 1925 richtten ze met een twintigtal jongeren in de lokalen en in de schoot van de Gilde de *Werkmansbond tot Zelfverdediging* op. Juul Declercq was er de secretaris van. Op 8 augustus organiseerden beiden een huldebetoon ter ere van Odiel Spruytte, die begin augustus 1925 uit Izegem was wegbenoemd, omdat hij als Vlaams-nationalist te weinig de opvatting van 'de echte gildemannen' had gesteund. Twee dagen later werden Declercq en Dewulf ontslagen.

Declercq verloor niet alleen zijn werk, maar ook zijn woning. Hij moest namelijk onmiddellijk zijn huis verlaten, want hij bewoonde op dat moment in de Slabbaardstraat een van de vier arbeidershuizen die Ons Eigen Brood - een andere Gildeorganisatie - had aangebouwd aan de achterkant van de Bakkerij. Al zijn meubels werden op straat gezet en werden met een stootkar naar zijn nieuwe woonst, in de Kortrijksestraat in een van de huizen rechtover de huidige bakkerij Demey gebracht. Zijn vrouw heeft die slag nooit kunnen verteren en werd er zenuwziek door. Ze kwam uit een uitgesproken gilde-gezind gezin, waarvan niemand echt de kant van Jules Declercq koos. Zij was - zoals in die tijd gebruikelijk - iemand die haar man diende. Over al wat politiek was sprak ze zich nooit uit. Jules Declercq beloofde zijn vrouw een huis te bouwen. Dat zou gebeuren: het werd het huis waar nu de gedenkplaat hangt. Toch werd zijn vrouw niet beter. Vele malen moest zij voor korte of lange tijd in allerlei klinieken worden opgenomen. De kinderen werden in die periodes bij familieleden,

vrienden of in het weeshuis ondergebracht. Telkens Helena weer naar huis mocht komen, wilde ze de kinderen, die ze als haar rijkdom beschouwde, onmiddellijk weer thuis. Voor de kinderen werd het voortdurend een voorlopige thuis. Soms kwam een tante van hem - Christine Declercq, een zus van zijn vader - een tijd het huishouden doen, zodat de kinderen dan bij hun vader mochten blijven. Een bijkomende of andere reden voor de ziekte van Helena Maria Capelle zou natuurlijk ook de grote uithuizigheid van haar echtgenoot en de zware gezinslast kunnen zijn.

Op 20 augustus 1925 werd door de Vlaams-nationalisten het Vrij Kristen Syndicaat 't *Verleden leert* gesticht in café Sint-Hilonius. Het ging eigenlijk om een nieuwe naam voor de Werkmansbond tot Zelfverdediging en Declercq bleef secretaris. Eind 1925 waren er 446 leden. De Gilde had er 7,5 keer zoveel (nl. 3311). Dit syndicaat was een tijdlang aangesloten bij de Aalsterse nationale groepering Kristelijke Volkspartij - Vlaamsch Front. Er werden nog andere Vlaams-nationale organisaties gesticht, waaronder een ziekenbond. Wat Declercq verdiende, was zeker niet voldoende om een gezin te onderhouden. Daarom bracht hij - als handelsreiziger - eerst schrijfmachines en sigaren aan de man. Later ging hij in de verzekeringssector. Hij deed goede zaken, want hij kende via zijn politieke bedrijvigheid enorm veel mensen.

Een eigen lokaal was broodnodig. Dat werd het Vlaams Huis in de Marktstraat, dat in 1925 werd aangekocht. Van de Samenwerkende Maatschappij 'Het Vlaamsch Huis' dat op 15 december 1925 werd gesticht, was Declercq een van de leden van de raad van bestuur. Het Vlaams Huis werd officieel in gebruik genomen op 17 juli 1927. Enige dagen daarvoor had al in het Vlaams Huis een protestmeeting plaats gehad ten voordele van Frans Sarre, die wegens zijn Vlaams-

nationalistische sympathieën zijn ontslag had gekregen als onderwijzer in de H.-Hart-school. Declercq was een van de sprekers.

De dinaso Declercq

Het Katholiek Vlaams Nationaal Verbond (KVVN) - het VNV was in West-Vlaanderen heel katholiek - telde in Izegem vlaamsgezinden van allerlei pluimage en stond ook daardoor vrij zwak. De dertigerjaren waren bovendien de jaren van orde en gezag. Het Verdinaso zou in Izegem het (K)VNV overtroeven.

Jules Declercq was al lang in de ban van Joris van Severen, al zou hij zich niet blind staren op zijn fouten. Op de gouvraad van het KVVN in Brugge op 6 oktober 1931 kondigde van Severen de stichting aan van het Verbond van Dietse Nationaalsolidaristen (Verdinaso). Als stichters noemde hij: "Ikzelf, en kernen die geschaard staan rondom mij, rondom Wies Moens en rondom Juul de Clercq" (citaat in A. DE BRUYNE, 132). Declercq zou ook de stichter worden van de Izegemse afdeling van het Verdinaso. Dat gebeurde op een eenvoudige manier. In het Vlaams Huis werd in 1931 de overstap naar het Verdinaso voorgesteld. De meesten volgden Declercq en Paul Depoorter trok zich toen met zijn medestanders uit het Vlaams Huis terug. In de eerste periode van het Verdinaso, de tijd dat de beweging nog staatsgevaarlijk werd geacht, werd het huis van Declercq verscheidene keren helemaal door de rijkswacht doorzocht. Toen van Severen in 1934 de nieuwe marsrichting insloeg, ging Declercq met hem mee, al heeft hij blijkbaar nooit laten blijken of hij persoonlijk wel achter die ommezwaai stond. Declercq bleef spreekbeurten geven. Honderden keren is hij heel Vlaanderen rond gaan spreken en af en toe ook in Nederland.

Kort na zijn overstap uit de Gilde stichtte Declercq het Nationaal Arbeiderssyn-

dicaat, dat in de zomer van 1929 2300 à 3000 leden zou hebben geteld, w.o. de leden van het Vrij Kristen Syndikaat. Op 26 augustus 1934 moest het Nationaal Arbeiders Syndicaat (NAS) ontbonden worden, toen minister Ph. van Isacker deze kas verdere toelagen weigerde. Het ging hoofdzakelijk om een werklozenkas die sedert 1925 door Juul Declercq werd geleid. Declercq, die daar als vrijgestelde werkte, verloor zijn broodwinning. Het zou op dat moment geweest zijn dat hij in de verzekeringssector begon. Als nieuwe organisatie werd toen het Verbond van Dinaso-Corparaties (VDC) opgericht, dat de eerste maanden geleid werd door Juul Declercq, maar daarna door Pol le Roy³.

Juul Declercq (rechts) met enkele gezinsleden

Toen de oorlog uitbrak werd Declercq enkele dagen opgepakt en in de amigo in het stadhuis gestoken. Dank zij de tussenkomst van pastoor Van Cappel geraakte hij vrij. Vanaf het begin van de oorlog heeft Declercq zich niet meer met politiek beziggehouden. Zijn leider en vriend van Severen was trouwens op 20 mei 1940 in Abbeville neergeschoten en dat was dubbel erg voor een beweging die altijd erg het leidersbeginsel had gesteund. Het Verdinaso verbrokkelde dan ook. Declercq was beslist een vijand van de collaboratie en heeft zeker nooit

propaganda gemaakt voor het Oostfront, wel integendeel. Tijdens de oorlog bleef hij verzekeringen doen. Dat gaf hem ook de gelegenheid om af en toe wat tarwe bij boeren aan te kopen, zodat zijn gezin niet moest verhongeren.

Jules Declercq overleed in Izegem op 8 juli 1955. Hij was in de eerste plaats zeker geen denker, al schreef hij honderden bijdragen in *De West-Vlaming* en in *Hier Dinaso!*. Hij was wel een onvermoeibaar syndicaal

strijder. De propagandist die Juul Declercq steeds gebleven is, kwam als rasechte volksmens bij velen zeer goed over. Zijn taal was eenvoudig en door iedereen gemakkelijk te begrijpen. De Nederlandse professor Pieter Geyl had het over de verstandige en welsprekende arbeider, "die niets dan slecht lager onderwijs genoten heeft", maar "zeer goed Nederlands" spreekt (brief aan Gerretson, 4 augustus 1929). Dat was dan wel ABN met typisch Westvlaamse klanken.

¹Voor deze bijdrage baseren we ons op al deze werken en op interviews die we in december 1992 hadden met de dochters van Juul Declercq, in het bijzonder met Godelieve Seynaeve-Declercq.

²En niet de derde in de rij, zoals EGGERMONT, p. 8 beweert.

³*Encyclopedie van de Vlaamse beweging*, p. 1749.

DE ROEDE VAN MENEN

De kasselrij Kortrijk bestond in het Ancien Régime uit vijf roeden: de roede van Menen, de roede van Harelbeke, de roede van de dertien parochies, de roede van Tielt en de roede van Deinze. De roede van Menen werd bestuurd door de magistraat van de stad Menen. Van 1678 tot de Franse revolutie werd de roede van Menen een afzonderlijk district, in feite een eigen kasselrij.

De roede van Menen bestond uit dertien parochies of delen van parochies. Emelgem en het grootste deel van het vroegere Izegem maakten deel uit van de roede van Menen; zowat 1/5 van Izegem behoorde tot de kasselrij Ieper. De 11 andere parochies waren Bissegem, Dadizele, Geluwe, Gullegem, Heule, Lendeledede, Menen, Moorseele, Rumbeke (gedeeltelijk), Wervik (gedeeltelijk) en Wevelgem.

In de vroegere roede van Menen zijn op dit ogenblik zes heemkundige kringen werkzaam.

- Dr. A. Rembry-Barth in Menen (Menen, Lauwe, Rekkem)
- Ten Mandere in Izegem (Izegem, Emelgem, Kachtem)
- Lethae in Lendeledede (Lendeledede)
- Langs d'Heuleboorden in Heule (Heule)
- Wibilinga in Wevelgem (Wevelgem)
- De Meiboom in Gullegem (Gullegem).

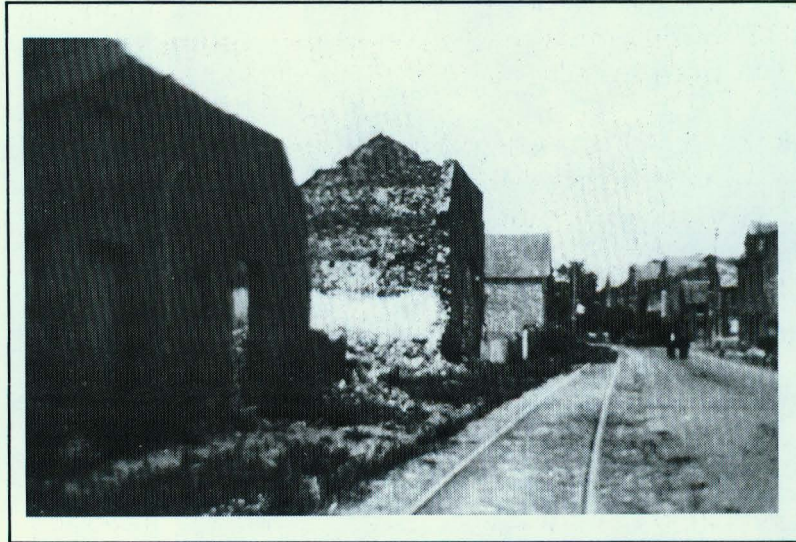
Heule is een deelgemeente van de stad Kortrijk. Gullegem is een fusiegemeente van Wevelgem.

In het najaar van 1990 beslisten deze kringen nauwer te gaan samenwerken, o.a. door hun tijdschriften uit te wisselen en om beurt tenminste één jaarlijkse activiteit voor alle kringen samen te organiseren. In het kader van deze samenwerking worden de staten van goed van de Roede van Menen uitgegeven. Voor dit monnikenwerk is de heer E. Vanhove verantwoordelijk. Als deel 3 verscheen hierin Emelgem, Izegem en Lendeledede. Graag kondigen wij nu al aan dat in het kader van deze samenwerking de heemkundige kring Wibilinga in het foyer van de Oude Pastorie van Gullegem een interessante voordracht organiseert: op **9 november 1993** komt dr. hist. **Niklaas Maddens**, rijksarchivaris, spreken over "**De geschiedenis van de roede van Menen**". Noteer nu al!

Jean-Marie LERMYTE

EEN RUE D'IZEGEM IN HOTTON

Bart Blomme

Zicht op de hoofdstraat van Hotton na de beschieting

Op zondag 28 juni 1992 mocht burgemeester Willy Verledens het lint doorknippen van de *rue d'Izegem* in Hotton, in de provincie Luxemburg. Dat gebeurde 47 jaar na een belofte van het Hottonse gemeentebestuur. Maar waarom een *rue d'Izegem* in Hotton?

Daarvoor keren we terug tot 16 december 1944. Die ochtend, om 5.30 uur, openden de Duitse kanonnen het vuur en een nieuwe Blitzkrieg was ingezet. Dit Ardennenoffensief moest een opmars van de geallieerden tegengaan. Hotton en andere Ardense gemeenten waren reeds in september bevrijd, maar kort nadien terug veroverd door de Duitsers. Het Ardennenoffensief, later ook het Von Rundstedtoffensief genoemd, zou beslist worden op 3 januari 1945. De Duitsers geraakten echter niet verder dan de linkeroever van de Ourthe. In december 1944 had het Engelse 61th Reconnaissance Regiment Hotton bevrijd. Dit regiment, dat

na de bevrijding een tijdje in Izegem was gelegerd, zou in Hotton zes van zijn soldaten zien sneuvelen.

Op 23 januari 1945 deed de minister van Binnenlandse Zaken, in naam van de regering, een oproep langs de radio op de mildheid van de bevolking om de getroffen gebieden van Luik, Namen en Luxemburg te helpen. Daarop volgde een omzendbrief van de gouverneur van West-Vlaanderen aan de burgemeesters. Daarin vroeg hij o.a. om in iedere gemeente een comité op te richten. De opbrengsten van onze provincie zou de geïnteresseerde gemeenten van de provincie Luxemburg ten goede komen.

In februari 1945 werd er in Izegem zo'n comité opgericht. Als voorzitter fungeerde Emiel Allewaert en de leden waren Jules Sintobin, Jules Vandeputte, Robert Holvoet, Camiel Van Haverbeke, Antoine

Het Izegemse comité vóór het enig intact gebleven hotel.
V.l.n.r. O. Sintobin, L. Sintobin, ?, pastoor Marquet, J. Ver-
camert, de burgemeester van Hotton, A. Hommez en E.
Allewaert.

Het comité bij de resten van een tank. Vooraan pastoor A.
Marquet en burgemeester Emiel Allewaert.

Missiaen, Jozef Vercamert, Etienne Verca-
mert, mevrouw E. Vandenbogaerde, Marcel
Deforce-Geldhof, juffrouw Magdalena Maer-
tens, juffrouw Rosa Sintobin, Raymond
Werbrouck en E.H. Demeester, onderpastoor
van de Sint-Tilloparochie.

Enkele dagen later kreeg Izegem de
gemeente Hotton toegewezen. Hotton telde
toen 1500 inwoners en was praktisch volle-
dig van de kaart geveegd tijdens het Arden-
nenoffensief. 190 woningen waren totaal
uitgebrand, 20 huizen onbewoonbaar ver-

Raymond Werbrouck.

Pastoor A. Marquet.

klaard en 62 andere huizen hadden heel wat stoffelijke schade. 50 gezinnen hadden plunderslaars over de vloer gekregen en het kerkje was volledig uitgebrand.

In Izegem werden er 50 aanplakbrieven verspreid en tussen 17 en 24 maart ging er een omhaling aan huis door. *De Mandelbode*, kon berichten dat er in het totaal 326.300 fr. werd opgehaald, waarvan 5150

fr. door de geallieerden geschonken¹.

Ondertussen had het Izegemse stadsbestuur contact opgenomen met de plaatselijke autoriteiten. Een volgende stap was het verzamelen van allerlei huishoud- en slaapgerief, klederen, linnen, enz... En in het geciteerde artikel besloot *De Mandelbode*: "Wij willen ook een beroep doen op de patroons uit de schoennijverheid, borstelnijverheid,

meubelnijverheid en andere bedrijven, opdat ze 'als bond' nog een duwke zouden geven. Ieder bedrijf kan toch nog wel iets speciaals doen om de ongelukkigen te helpen". Vanuit Hotton kreeg Izegem tweemaal een brief waarin volksvertegenwoordiger Jean Merget in naam van de slachtoffers zijn dankbaarheid uitte.

Ondertussen had het plaatselijk comité niet stil gezeten. Tijdens de paasvakantie werd Jules Sintobin erop uitgestuurd om ter plaatse de toestand te verkennen. Hij kwam in contact met onderwijzer M. Maureaux, voorzitter van het plaatselijk hulpcomité en met pastoor Marquet. Tijdens een eucharistieviering mocht J. Sintobin een warm en dankbaar applaus ontvangen toen hij aan de bevolking werd voorgesteld.

Op 7 april stuurde het Izegems comité een brief naar de plaatselijke fabrikanten om tegen een 'zacht' prijsje producten te verkopen. Hierop reageerden o.a. de firma's Holvoet-Van Outryve, Declercq-Deraedt, Verduyn, Rousseau en Deforce. De katholieke bewegingen KAJ en KWB deden ook hun duit in het zakje. De actie 'Uur der Solidariteit' van de KAJ bracht 10.000 fr. op voor Hotton. En onder de slogan 'Stort uw gift, het loon van één uur arbeid' haalden KWB en KAJ 18.508,50 fr. op.

Een nieuwe aanvraag van materiaal volgde medio juli 1945. Pastoor Marquet vroeg om Franse boeken: heiligenlevens of geestelijk werk. Begin augustus 1945 bezocht een Izegemse delegatie het geteisterde Hotton. Gedurende twee dagen sprak men met de leden van het plaatselijk 'Comité des Sinistrés'. Op 11 augustus werd er een dankingsbrief afgedrukt in *De Mandelbode* n.a.v. dit bezoek. Los van deze actie organiseerde het bestuur van Mandeltoerisme een busreis naar Hotton en Bouillon op 5 en 6 september 1945². 70 personen namen aan deze tweedaagse deel. Ook zij werden vrien-

delijk onthaald en toen was er voor het eerst sprake van een nog op te richten *rue d'Izegem*³.

Een laatste tegenbezoek volgde op zondag 11 november 1945. Volgens de bewaarde notulen is er slechts hier voor de eerste keer sprake van een officiële steun vanwege het stadsbestuur⁴. E.H. Marquet, leden van het Hottonse gemeentebestuur en van het 'Comité des Sinistrés' werden op die dag door het gemeentebestuur verwelkomd. E.H. Marquet predikte tijdens de 8 en 9 uur mis in de Sint-Tillokerk en tijdens de hoogmis in de H.-Hartkerk. Tijdens deze homilie dankte hij de Izegemse bevolking. Na de optocht naar het monument van de gesneuvelden, werd de delegatie op het stadhuis ontvangen. Het bezoek werd afgerond met het bijwonen van een optreden van het koor 'Cantores' uit Brugge in de feestzaal van het Sint-Jozefscollege. De bedankingsbrief die op dit bezoek volgde, verscheen eveneens in *De Mandelbode*⁵.

Tot 1987 bleef het stil rond deze steunactie⁶. In dat jaar opende men in Hotton de *rue d'Izegem*, gelegen in het centrum van de gemeente. Deze straat verbindt de *rue E. Parfonny* met de linkeroever van de Ourthe.

Het Engelse 61e Regiment, dat geregeld naar Izegem komt, wou ook eens de reis verder zetten naar Hotton, waar zes strijdmakkers gevallen waren. Er werd contact gelegd met Raf Maertens en Emiel Samyn, die op 6 april 1992 de trip organiseerden. De pas benoemde burgemeester, Raymond Silloteaux ontving hen hartelijk. Er werd een gevuld dagprogramma voorgesteld en de burgemeester stelde voor om de *rue d'Izegem* na vijf jaar opnieuw te openen. Dat gebeurde op 28 juni 1992.

Na het doorknippen van het lint beloofde de Izegemse burgemeester om in

Groepsfoto op 11 november 1945 in de tuin van het Sint-Jozefscollege gemaakt ter gelegenheid van het bezoek van het comité van Hotton aan Izegem.

zijn gemeente een *Hottonstraat* te openen. Wordt Hotton, na Bad Zwichenahn en Belle, een nieuwe partner?

Bijlage 1: Eerste bedankingsbrief
(*De Mandelbode*, 11 augustus 1945)

Mijnheer de Burgemeester,

Voor korte tijd had het hulpcomité van Hotton de eer en het geluk enkele voorname ingezetenen van Izegem te mogen ontvangen. Dit was een gelegenheid om aan hen, als vertegenwoordigers van de liefdadige inwoners dezer goede vlaamsche stad, hun levendige erkentelijkheid te betuigen voor de aanneming van hunne door den oorlog zoo zwaar getroffen gemeente.

Deze ontmoeting was hartelijk en verkwikkend, zoals het bezoek eener grootere, rijkere en medelijdende aan haar kleinere door het ongeluk beproefde zuster. Deze bijeenkomst was tevens hartversterkend en troostend, zoals de ontmoeting van goede Samaritanen met hen die geplunderd en halfdood door de duitsche baanstroopers waren achtergelaten...

Z.E.H. Pastoor Marquet, nam deze eenige gelegenheid te baat om in eigen naam en in naam zijner parochianen de vereerde weldoeners te bedanken.

Het was ook voor elken woordvoerder van de bevolking van Hotton een eenige gelegenheid om uit den grond des harten en met luide stemme, de dankbaarheid te vertol-

ken van hen, die geteisterd door de twee veldslagen der Ardennen - in September en in December 1944 - telkens opnieuw diep getroffen werden bij de aankomst van de grote zendingen meubels, kleederen, huishoudartikelen, borstels en schoenen (gelukbrengende specialiteiten van Izegem) en nog meer bij de uitdeeling dezer goederen, welke geschonken werden door de milde en liefdadige hand dezer "Groote Vlaamsche Zuster".

Nooit zal onze Waalsche gemeente dit gebaar van christelijke naastenliefde vergeten, dat er niet weinig zal toe bijdragen, om de groote sympathie te versterken die steeds heerschte tusschen twee zusters, wier voor naam wel verschilt, doch wier familienaam één en dezelfde is en die beiden door één en hetzelfde hart zijn bezielde. Voor altijd zullen zij door de innige vriendschapsbanden, gesmeed door den gruwel welken deze oorlog over haar heenzond, vereenigd blijven.

Dit waren de gevoelens die steeds herhaaldelijk vertolkt werden vóór de heenreis van onze genodigden. Deze zullen, naar wij verhopden den goeden indruk medegedragen hebben van de genegenheid van Hotton's bevolking voor haar grootmoedige weldoeners. Zij zullen naar Izegem zijn teruggekeerd met de overtuiging dat op de kronkelende boorden van de betooverende Ourthe,

tusschen de puinen van onze verwoeste haardsteden, een bloem steeds kiemen en openbloeien zal, een bloem die ons wederkeering eer zal aandoen, een bloem die wij heeten "Erkentelijkheid".

Bijlage 2: Tweede bedankingsbrief (De Mandelbode, 24 november 1945)

Teruggekeerd in mijn parochie, gevoel ik nog in mijn hart de zoete vreugde welke ik bij u heb mogen genieten en die vreugde zal ik gansch mijn leven in mijn hart bewaren.

Het is voor mij een dure plicht u van harte te bedanken omdat gij mij zo vriendelijk onthaald hebt en in 't bijzonder omdat het mij gegund werd in uwe kerken een liefdadigheidssermoen te prediken. De opbrengst van de geldomhaling was waarlijk prachtig en heeft mijne beste verwachtingen ver overtroffen. Mijne parochianen, toen ik het hun meedeelde, stonden in bewondering.

Zoals ik het beloofd had, heb ik aan mijn volk gevraagd te bidden voor de edelmoedige weldoeners van Izegem, aan wien ik gelukkig ben de uitdrukking te brengen der diep toegenegen gevoelens van het dankbare Hotton.

¹DMB, 24 maart 1945.

²Deze organisatie, met als lokaal café De Ruste, legde na de tweede wereldoorlog geregeld een busreis in. Men spaarde gedurende een tijd en dan trok men erop uit.

³DMB, 29 sept. 1945: "Zelfs kunnen we hier ten titel van inlichting meedelen dat de voornaamste straat van Hotton in de 'Rue d'Iseghem' herdoopt zal worden".

⁴SAI, Notulen van de gemeenteraad, zitting van 19 oktober 1945.

⁵DMB, 24 nov. 1945.

⁶In een brief aan de auteur, d.d. 22 april 1986, deelde R. Demelemne, eresecretaris van Hotton mee: "Il n'existe pas de 'rue d'Izegem' à Hotton et c'est très regrettable".

ACTUEELTJES NR. 55 1992 in woord en beeld

Robert Leroy

De nummers met een * verwijzen naar bijgaande foto's. Met dank aan de Stedelijke Infodienst en foto Terna.

2241 - Op vrijdag 27 december 1991 huldigde *Mandelgalm* enige van haar leden: voorzitter Noël Seys, Roger Leire, Willy Perneel, Roger Lauwers, Gaston Beernaert, Roger Declerck, Paula Frère, Luc Maertens en Raf Margot. Het ATW was vertegenwoordigd door Kamiel Van Reeth en secretaris Daniël Verguchten.

2242 - *Adrien Vanderheeren*, directeur van het Instituut de Pélichy, werd vanaf 1 januari 1992 gedetacheerd naar INTEC, een privé-organisatie die in opdracht van het Ministerie van Onderwijs een studie maakt over de herziening van de opleiding voor leerkrachten. Tot zolang wordt zijn plaats ingenomen door *Luc Detailleur*, onderdirecteur van het VTI.

2243 - *Wijkraad De Mol* hield op zondag 5 januari zijn nieuwjaarsreceptie en vierde zijn vijftienjarig bestaan.

2244 - Op 11 januari 1992 organiseerde de *Stedelijke Kulturele Raad* voor de derde maal een *nieuwjaarsconcert* in het Muziekauditorium. *Jeugd en Muziek* en de *Ambassadorclub* zorgden ervoor dat *Wienerensemble Roger Renard* naar Izegem kon komen. De Izegemse sopraan *Myriam Couvreur* verleende haar medewerking en de *diaclub Kleinbeeld* projecteerde sfeervolle lichtbeelden.

2245 - Het Izegemse Gemeenschapsonderwijs heeft een nieuwe dienstdoende directeur: *Ivan Wynant* vervangt de zieke Leopold Deceuninck.

Deken J. Decoene decoreert parochieassistent Raf. Wydaeghe.

2246 - *Inge Vancompennolle* uit de Mgr. Bouckaertstraat won in Oostende de voordrachtwedstrijd 'Octaaf Defoor'.

- *2247 - Op donderdag 9 januari hield het Sociaal Centrum een nieuwjaarsreceptie waarop *Raf. Wydaeghe* het zilveren ereteken Sint-Donatianus ontving voor zijn werk bij dit centrum.
- 2248 - VSVK lanceerde een nieuwe cursus: wegwijs in moderne schilderkunst. Lesgever was *Luc Billiouw*, leraar aan het Sint-Jozefscollege en bestuurslid van Ten mandere.
- 2249 - Op zaterdag 18 januari werd in *Belle* (Fr.) officieel het *verbroederingsfeest* ingezet en de desbetreffende oorkonde ondertekend door de burgemeesters Jean Delobel en Robert Vanlerberghe. Deze plechtigheid werd pas volledig na eenzelfde ritueel in Izegem op zaterdag 25 januari.
- 2250 - Traditiegetrouw hield de CVP in de bovenzaal van de ASLK haar nieuwjaarsreceptie gepaard aan een expo van olieverfschilderijen en aquarellen van *Chris Verbeke*.
- 2251 - Zaterdag 18 januari huldigde Izegem zijn *sportieve kampioenen*; 74 titelwinnars werden ten stadhuize ontvangen, samen met hun clubleiders en familie.
- 2252 - Ook de Volksunie en de CVP-jongeren hielden hun nieuwjaarsreceptie, op vrijdagavond 24 januari.
- 2253 - In Kachtem vierde pastoor E.P. *Hendrik Deceunick* zijn zilveren priesterjubileum.
- 2254 - Op vrijdag 24 januari werd '*Gedeelde Eenheid*', het nieuwste boek over het Izegemse ACW van *Jean-Marie Lermyte*, voorgesteld. De eerste 400 exemplaren, vers van de pers, vonden onmiddellijk hun weg.
- 2255 - Het Instituut de Pélichy vierde feest op 31 januari met een culturele manifestatie. De eenakter '*Bloemen uit Blanes*' van A. Fruithof, bewerkt door *Rita Lermyte-Vyncke*, vormde de gesmaakte hoofdbrok.
- 2256 - Een uitzonderlijk sportgebeuren was wel het behalen van vijf nationale kampioentitels in badminton, door de Kachtemse *Annemie Buyse* en haar vriend *Pedro Vanneste*.
- 2257 - Op zaterdag 1 februari had in ISO de *dertiende P.J.S.-kwis en -show* plaats. 1300 aanwezigen zagen hoe Karl Vanderstichele en Marleen Demeulenaere uit Roeselare de tweede Honeymoon-kwis wonnen.
- 2258 - In Kachtem voerde de toneelgilde *De Lanteern* op 1, 7, 8 en 9 februari het stuk 'Het jaar van de stier' op.
- 2259 - Op 1 februari hield het ACV-Kachtem voor de 37e keer haar algemene jaarvergadering. Tien trouwe leden werden vereremerkt: L. Blomme, Rog. Bossuyt, Val. Geirlandt, Dan. Houthoofd, Fr. Joye, Eug. Naessens en W. Vandeputte met goud; Roz. Bossuyt, Rob. Decoene en Beatr. Vanwalleghem kregen zilver.
- 2260 - Eveneens op 1 februari vierde de VZW *Vriendenkring Politie Izegem* haar nieuwjaarsfeest met een plechtige mis in de Sint-Rafaëlskerk en een gezellige feestmaaltijd in zaal Nele. Voorzitter Firmin De-maeght bracht er het jaarverslag naar voren.
- 2261 - Het Sint-Jozefscollege bracht op 22 en 23 februari o.l.v. Luc Billiouw en regisseur *Eric Debeyne* 'Romeo en Julia' op de planken, met *Jonas Vantomme* en *Stefanie Billiouw* in de hoofdrollen.

2262 - *Ronny Guillemyn* werd verkozen tot nieuwe voorzitter van *S.V. Izegem*.

2263 - *ETIZ* huldigde tijdens haar nieuwjaarsreceptie drie verdienstelijke personeelsleden om hun twintig jaar trouwe dienst: *Christa Vroman*, bedrijfsboekhouder, *Danny Dierkens*, 20 jaar meesterknecht en *Freddy Lucas* 20 jaar ploegbaas.

2264 - *Izegem* krijgt stilaan 'grootstadallures', maar van bedenkelijk allooi: verschillende straten werden geteisterd door *inbraken en vandenstreken*: vooral de *Sint-Crispijn-*, *Roeselaarse-* en *Krekelmotestraat* en de *Sint-Tillo-* en *Lindeschool* werden 'bezocht'.

2265 - Zaterdag 15 februari en verder op 16, 19, 21, 22 en 23 februari bracht *Mandelgalm* het stuk 'Henry II' van *W.J. Otten* op de planken. De regie berustte bij *Ronny Dewaele*. Hoofdacteurs waren *Dierk Rosselle*, *Vera Turpyn* en *Jan Vanden Berghe*.

2266 - Op 16 februari had de jaarvergadering plaats van de *Emelgemse ACV-afdeling*. Het gouden syndicaal ereteken werd uitgereikt aan *Rog. Declerck*, *Noël Seys*, *Jer. Stragier* en *Juliaan Vandeputte*. Zilver was er voor *G. Buyse*, *G. De Croix*, *Et. D'Hulster*, *Wern. Levecque*, *Walt. Van Coillie* en *Rog. Van Maele*.

2267 - Het weekend van 21 februari betekende voor SP-senator *Robert Vanlerberghe* het einde van zijn burgemeestersmandaat. Meteen werd *Willy Verledens* waarnemend burgemeester en *Frank Duhamel* nieuwe schepen.

2268 - De *Izegemse Volksunie* installeerde haar nieuw bestuur. *Rik Baert* bleef voorzitter. De overige twintig kandidaten werden daadwerkelijk verkozen. Alle VU-mandatarissen maken ambtshalve deel uit van het bestuur.

2269 - De *stedelijke architectuurprijs* ging voor 1991 naar twee realisaties: vernieuwbouw van de winkelwoning burg. *Vandenbogaerde*-laan 5 en de woning *Krekelstraat* 164. Een speciale vermelding kreeg het ontwerp van het industrieel gebouw firma *N.V. Holvoet*, *Prins Albertlaan* 78.

*2270 - De *Izegemse Culturele Centrale* opende haar vijfde tentoonstelling onder het motto 'Kunstenaars van eigen bodem'. Negentien kunstenaars van verscheidene disciplines en verschillend niveau exposeerden hun werk.

2271 - Op 1 maart ging de *Emelgemse pastoor Albert Maertens* op rust. Hij werd opgevolgd door zijn medepastoor, *André Vanneste*.

De vijfde tentoonstelling van de *Culturele Centrale*.

2272 - Op zaterdag 7 maart 1992 werd de pas 64 geworden CVP-volksvertegenwoordiger *André Bourgeois* benoemd tot minister van *Landbouw en Middenstand*. Daarmee kreeg *Izegem* voor het eerst in haar geschiedenis een minister uit eigen midden! Hij was ook de enige Westvlaming in de regering *Dehaene*.

2273 - Onze stad heeft een nieuwe adjunct-commissaris in de persoon van *Boudewijn Baertsoen* van Tielt.

2274 - In de finale van het De Gruytertornooi behaalde *Karel Bourgeois*, zoon van schepen Geert en leerling aan het Sint-Jozefscollege, een schitterende tweede plaats.

2275 - *Die Boose*, volksdans- en koorgroep, mocht twee keer optreden voor de TV-uitzending 'Mijn hart is vol muziek'. Conny Neefs presenteerde dit programma, dat uitgezonden zal worden in het najaar.

2276 - De socialistische turnvereniging *De Rode Ster* wil steeds beter en aanvaardde daarom twee voltijdse trainers: *Ann Verkindere* en *Johan Decock*.

2277 - In het Roeselaarse Heilig-Hartziekenhuis overleed op 12 maart de kapucijnerpater *Robert Tack*. Sinds 1966 was hij aalmoezenier van de foorreizigers en aldus het land door zeer gekend. Hij werd geboren in Izegem op 10 mei 1922, werd priester gewijd in 1948 en was predikant in Herentals, Verviers en Ieper. Sedert 1991 verbleef hij definitief in het klooster van Izegem.

2278 - De *Overwinders in Eendrachtigheyt* voerde het stuk 'Wiens leven is het eigenlijk?' op. De vertoningen van dit met zwarte humor doorspekte stuk vonden plaats tijdens de weekends van 13 en 20 maart.

2279 - Op zaterdag 14 maart vierde de Koninklijke Afdeling Izegem van *Het Verbond voor Volkstuinen* haar 89e jaarfeest. De kersverse minister André Bourgeois, de provinciale voorzitter H. Olivier en eerste gedeputeerde Werner Vens waren aanwezig.

2280 - Op zondag 15 maart overleed een andere gekende Izegemse figuur: de industrieel *Roger Declercq*. Hij werd op 4 juli 1922 in Emelgem geboren en stichtte samen met zijn vader *Chauffage Declercq*. Hij bracht het bedrijf in de loop der jaren tot zijn huidige faam en grootte: N.V. Decotherm en Immo R. Declercq.

2281 - In Kachtem kwam *Frans Wyffels*, echtgenoot van A. Croubels, in de kijker. Hij werd 65 en ging met pensioen. Hij is een fervent vogelliefhebber, werd zangkeurder en bleef dit 25 jaar lang. Hij is de motor van Kachtems bebloemingsactie en was 25 jaar ACW-voorzitter in Kachtem. Hij is nu de voorzitter van KBG-Kachtem. Vroeger werd hij al gehuldigd voor 50 bloedgiften.

2282 - Izegem zal een *Cultureel Centrum* krijgen en wel in de herbouwde conciërgerie van het borstelmuseum. De opening wordt voorzien begin 1993.

2283 - Een pionier van het Izegemse bedrijfsleven verliet ons: op vrijdag 20 maart overleed *Gerard Bouchery*, stichter van de Firmagroep Boucherie. Hij werd in Menen geboren op 10 november 1903 en trouwde met wijlen Bertha Vandenbroucke. Hij werd vader van 14 kinderen. Hij gaf zijn firma wereldnaam in de borstelmachinebouw en stelde ruim 200 mensen te werk.

2284 - Het *Davidfonds* richtte een 'Junior-journalisten'-wedstrijd in waaraan heel wat jongeren deelnamen. Op zaterdag 20 maart vond in de bovenzaal van de ASLK de prijsuitreiking plaats. In de eerste reeks won *Veerle Breemeersch* uit de Priester Daensstraat 14 en in de tweede reeks ging *Katrien Grijspeert* uit de Meensestraat 181 met de hoofdprijs lopen. Alle winnaars werden met een boekenpakket bedacht.

2285 - Op zaterdag 21 maart werd de eerste boom geplant van het *nieuwe bos op Emelgem-Noord*. Willy

Verledens, nu als burgemeester, was erbij samen met zijn opvolger als schepen-van-het-groen Frank Duhamel.

2286 - Op woensdag 25 maart overleed de erevoorzitter van het Izegemse ACW. *Julien Renier* werd geboren in Izegem op 20 maart 1920, was gehuwd met Laura Malfait en had vijf kinderen. Deze zeer gekende figuur heeft een stuk Izegemse geschiedenis geschreven. Hij werkte in de Gilde van 1945 tot 1976 en was jarenlang gemeenteraadslid en schepen.

2287 - *Minister André Bourgeois* werd plechtig ontvangen op het Izegemse stadhuis en tekende er het gulden boek als Izegems eerste minister. Of is het eerste Izegemse minister?

2288 - Het Izegemse NCMV huldigde haar oud-penningmeester *Alberic Deprez* op het jaarlijks middenstandsfeest, zondag 29 maart. Veertig jaar lang was hij de stipte penningmeester van deze middenstandsvereniging. We stippen ook graag aan dat Alberic Deprez sedert 1960 dezelfde functie bekleedt bij onze heemkring Ten Mandere.

2289 - Ook de CVP hield haar bestuursverkiezing. Op 2 april werd *Gerda Mylle* herkozen als voorzitter. Gastspreker die avond was kamerlid Johan Van Hecke.

*2290 - Op 10 april ging de Izegemse *vrede rechter Paul Denys* met pensioen, na 22 jaar zijn functie te hebben uitgeoefend in onze stad. Stafhouder Beels en notaris Callens brachten de vrede rechter hulde.

2291 - *Hermes* presenteerde vanaf zaterdag 11 april het stuk 'Au bouillon belge' onder de regie van Ant. Van Vlemmeren. Dit komisch stuk van Walter Van den Brouck werd nog opgevoerd op 12 en 17 april.

2292 - Het Izegemse *SP-bestuur* werd gewijzigd en uitgebreid. *Marc Vanlerberghe* volgde

De huldiging van vrede rechter Paul Denys die met pensioen gaat.

Frank Duhamel op als voorzitter. *Filip Doornaert* werd secretaris i.p.v. Luc Mulier. De financies worden beheerd door Walter Deprauw en Willy Lezy blijft commissaris, bijgestaan door Werner Hoche pied. *Willy Lezy* werd tevens OCMW-raadslid, i.p.v. R. Huhamel.

2293 - De *KWB van Emelgem*, na ernstige studie en opmetingen, eist al een tijd de sluitng van de Izegemse *verbrandingsoven*. In een onderhoud daarover met het stadsbestuur kwam klaar naar voor dat de raad van beheer en de hogere overheid hierin het laatste woord zullen hebben.

2294 - *Het Pandje* dat momenteel 18 demente bejaarde telt, begon na Pasen aan de bouw van twee nieuwe huizen, die elk aan elf demente bejaarden een nieuwe thuis zullen bieden. Ze komen naast de paterskerk en zullen wellicht halfweg 1993 in gebruik kunnen worden genomen. Projectleider Bart Defour deelde mee dan er 60% gesubsidieerd wordt en dat er vier miljoen eigen middelen nodig zijn om alles te betalen.

Tijdens het 'Feest van de Roos' werd op 25 april hulde gebracht aan de uittredende SP-mandatarissen in de gemeenteraad en OCMW-raad.

2295 - Op woensdag 22 april overleed in het Maria Rustoord in Izegem onze eeuweling *Sylvia Roose*. Ze was geboren op 26 september 1891, bleef

ongehuwd, maar was voor het grote gezin waarvan ze deel uitmaakte een tweede moeder. Op 26 september 1991 werd zij door het stadsbestuur en de bevolking nog hartelijk gevierd.

2296 - De *krotten in de Gentsestraat* werden van hun pannen ontdaan en zullen weldra gesloopt worden.

2297 - Op zaterdag 24 april had het *gymgala van de Salto's* plaats in de nokvolle Izegemse sporthal.

De meisjesvolleybalploeg van het Sint-Jozefscollege.

2298 - Op 26 april werden *Gustave Denolf* en *Jeanne Oorlynck* ten stadhui-ze ontvangen: ze vierden hun diamanten bruiloft. Van hun vijf kinderen bleven er drie in leven en die zorgden voor zes kleinkinderen en één achterkleinkind.

2299 - De jaarlijkse *bloemenmarkt* kende op zaterdag 1 mei zonnig weer en veel volk. *Vlytigh ende*

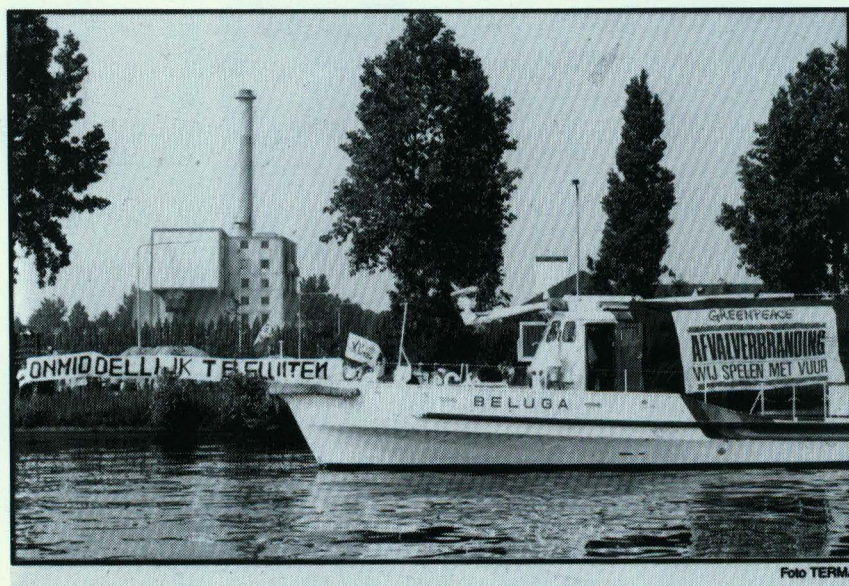
Boos zorgde voor speelse animatie.

2300 - De Izegemse SP vierde haar *Eén mei-feest* in de regen. Burgemeester Willy Verledens sprak de feestrede uit in het lokaal Germinal en senator Vanlerberghe spoorde de getrouwen aan tot volhouden.

*2301 - Op 1 mei behaalden de meisjes van het Sint-Jozefscollege de *Kardinaalsbeker volleybal* in Mechelen. Ze versloegen het Sint-Ursulalyceum van Lier.

2302 - De *derde Izegemse kroegentocht* op vrijdag 8 mei kende heel wat bijval met zijn 17 deelnemende cafés.

2303 - Het stuk *Oude Iepersestraat*, tussen Boterstraat en Meensesteenweg, gekend als voetweg 84, moet verdwijnen. Iets meer zuidwaarts komt een nieuwe parallelle weg in de plaats. De nieuwe woonwijk wordt over de oude weg gebouwd.

Op zaterdag 27 juni demonstreren zo'n tweehonderd actievoerders tegen het feit dat de Izegemse verbrandingsoven (nog) niet dicht moet. Greenpeace steunt de actie met de 'Beluga'.

2304 - Al staat de Izegemse verbrandingsoven ter discussie, tijdens de jaarlijkse vergadering van de intercommunale IVIO, werden ex-voorzitter *Erik Vankeirsbilck* en ex-ondervoorzitter *Robert Vanlerberghe* bedacht met een afscheidsgeschenk.

2305 - Op donderdag en vrijdag 14 en 15 mei pakte het *Instituut de Pélichy* uit met de jaarlijkse *modeshow* waarin originaliteit en creativiteit primeerden.

2306 - In Kachtem werd op vrijdag 15 mei op de wijk De Jager een nieuw *Fatimakapelletje* ingezegend door pastoor H. Deceuninck.

2307 - De *wijkraad De Mol* vierde op 16 en 17 mei zijn 15-jarig bestaan.

2308 - In Kachtem vierde zuster *Agnes Maertens* (°6 februari 1922) haar gouden kloosterjubiläum. Ze is een rasechte Izegemse en werkte achtereenvolgens in Emelgem, Zaïre, Rwanda en tenslotte in Kachtem.

2309 - Op woensdag 20 mei had in de tuinen van *Het Blauwhuis* de jaarlijkse provinciale receptie plaats voor de 'gestelde lichamen'. Gouverneur Olivier Vanneste en eerst-gedeputeerde Werner Vens voerden het woord.

2310 - Op zaterdag 23 mei werd *zuster Margriet Dehaemers*, voor velen zuster Lucienne, in Tielt in de bloemen gezet: 60 jaar kloosterleven! Ze werd geboren in Zevekote in 1912 en werd in Pittem geprofeest op 29 juni 1932. Als regentes hielp zij in 1956 in het Instituut de Pélichy de moderne humaniora starten. Ruim 21 jaar bleef ze in die afdeling actief. Sinds 1977 verblijft ze in Tielt.

2311 - *Jeroom Vanderheeren* en *Magdalena Santy* werden ten gevolge van hun diamanten huwelijk ten stadhuisse ontvangen op 23 mei 1992. Ze kregen drie kinderen, vijf kleinkinderen en drie achterkleinkinderen.

2312 - Het Izegemse ACW vierde op 28 mei zijn jaarlijks *Rerum Novarumfeest*. Voorzitter Leo Belaeen sprak de feestrede uit. Na de mis en de stoet ging het feest verder op kasteel Wallemote.

2313 - Op zaterdag 30 mei hadden de *verbroederingscomités* van Izegem en Bad Zwischenahn gezamenlijk zitting in het Izegemse stadhuis. Er werden heel wat praktische punten en schikkingen voor de toekomst getroffen.

2314 - De Izegemse Sportraad kende veel bijval met zijn *achttiende Izegem fietst*. 22 sportclubs namen deel met samen meer dan 700 fietsers.

2315 - Het *interscholenatletiektornooi* voor de jongens van de derde graad werd gewonnen door het Sint-Jozefscollege.

2316 - De *dag van het park* kende succes te Izegem met de opening van het vernieuwde Patersdomein.

2317 - *Bernard Buyse*, dirigent van de Izegemse congregatieharmonie, hanteert nu ook, sedert 2 juni, het dirigentstokje van de Tieltsse harmonie Vermaak na Arbeid.

2318 - De *zevende Patersmarkt* kende bijval met het zomers weer en de opkomst van vele kijk- en kooplustigen.

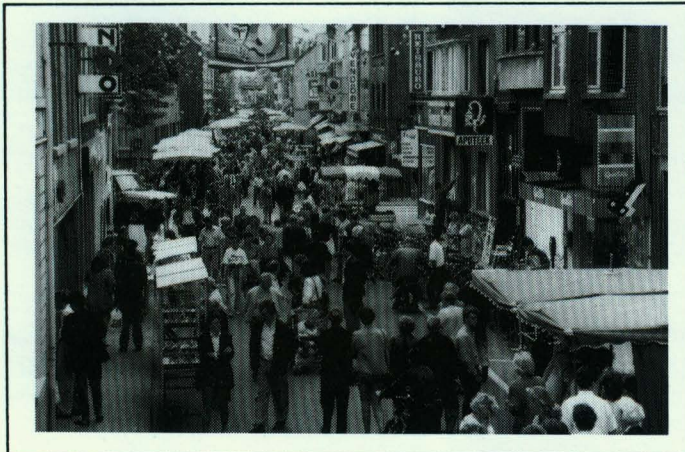
2319 - Op zondag 14 juni besloot het Mannenkoor *De Kerels* zijn viering van 110 jaar jong-zijn met een koffieconcert in kasteel Wallemote. De *Kerelscantate*, op tekst van zingend lid *Maurits Vankeirbilck*, werd ten gehore gebracht o.l.v. dirigent Wim Berteloot. Het stuk, dat bijna drie kwartier duurt, werd getoonzet door oud-dirigent *Luc Vandenabeele*.

2320 - Onze stad heeft een nieuwe *vrederechter*: *Chris Madou*. Hij is de zoon van André en van Alice Vens. Hij werd geboren op 22 juni 1953 en werd in 1976 advocaat aan de balie van Kortrijk. In 1982 volgde zijn benoeming tot gerechtelijk stagiair en in augustus 1985 werd hij substituut-procureur des Konings. Met zijn vrouw Greta Feys en zijn drie kinderen woont hij nu in de Kokelarestraat.

2321 - De *Stedelijke Leergangen* sloten het schooljaar af. De 'Prijs Roger Ameye', afdeling bedrijfsadministratieve informatica werd behaald door Nick Vandenbulcke. De 'Prijs Lootensfonds' bouwkunde ging naar Sabine Dujardin en Wim Vanhaute. Els Deforche werd laureaat in de afdeling Moderne Talen. Magda Lezy haalde het in de Spaanse afdeling en J.C. Declerck in Italiaans. Fr. Guillemyn was de laureaat Duits en M.J. Vandenberghé voor de Engelse taal. In de afdeling sierkunsten werd Gwen Schoonjans primus. In de afdeling kleding werd het *Lucrèce Vandeginste*.

De 25e tuinfeesten van het OCMW.

De 24e Izegemse batjes.

bij de KSA'ers die in hem heel wat verloren.

2328 - De *Vriendenkring Gemeenschapsonderwijs* vierde zijn veertigjarig bestaan. *Richard Timperman*, *Walter Deprauw* en *Robert Vanlerberghe* werden gehuldigd voor hun jarenlange inzet. Minister *Vandenbossche* en voorzitter *Frank Duhamel* prezen de gevierden.

*2329 - Kachtem kreeg een nieuwe *parochievlag*. Die werd tijdens het Ommegangweekend gewijd door pastoor H. Deceuninck. Het ontwerp kwam van *Jos. Bataillie*. Bij die gelegenheid werd juffrouw *Aline Vandoorne* verermerkt met de zilveren medaille van Sint-Donatianus.

2330 - De *Emelgemse Feesten* vonden voor de 17e keer plaats, met heel wat evenementen: een rijdende beiaard met *Koen Cosaert* als beiaardier, zangeres *Margriet Hermans*, zanger *Koen Crucke*, het *Gentse Rockensemble*, de 'Sound of Music' uit *Houthalen*, de landbouwmarkt, het vinkenkampioenschap. Het *Emelgemse Feest- en Cultuurcomité* weet van wanten!

2322 - Sinds 1 juni 1992 is het *Izegemse goederenstation* definitief gesloten. Enkel de exploitatie van het goederenspoor aan de Zuidkaai blijft operatief.

2323 - Op 9 juni werd het Izegemse geteisterd door *noodweer*. Overvloedige regens zetten de *Vredestraat* en stukken van de *Roeselaarse-* en de *Kasteelstraat* onder water. De *Brugstraat* kende wateroverlast tot op 1 meter hoogte!

*2324 - Tijdens het weekend van 12 juni hadden de *25e tuinfeesten van het OCMW* plaats in de hovingen van *Maria's Rustoord* en *Ten Bos*. De zon en de grote massa waren van de partij.

2325 - Op vrijdag 19 juni werd gewezen burgemeester *Robert Vanlerberghe* gehuldigd. De sprekers waren *Maurice Vandommele* als voorzitter van het *Stedelijk Feestcomité*, stadssecretaris *Daniël Charlier* en burgemeester *Willy Verledens*. Ze belichten om beurt verschillende facetten van de gevierde. Tot slot ontving onze senator een comfortabele bureaustoel.

*2326 - De *24e Izegemse Batjes* op 20 en 21 juni verliepen door ongunstig weer in mineur.

2327 - Op zondagavond 28 juni overleed E.H. *Hugo Willaert* in *Roeselare*. Hij was 51 jaar en sedert 1967 leraar en vooral subregent aan het *Sint-Jozefscollege*. Hij genoot een grote en sympathieke bekendheid in de streek, vooral

Aline Vandoorne tussen pastoor Deceuninck (links) en diaken Timperman (rechts).

Het eerste zomerfeest van de senioren op het domein Wallemote.

2331 - Op zondag 28 juni mocht burgemeester W. Verledens in het Waalse *Hotton* een 600 m lange 'rue d'Iseghem' inknippen. *Hotton*, zwaar geteisterd tijdens het von Rundstedtoffensief in 1945, werd destijds gepatroneerd en geholpen door Izegem. Lees daarover het artikel van Bart Blomme in dit nummer.

2332 - Het *twaalfde Volksdansfestival van Die Boose* vond plaats in het weekend van 3 juli. Meer dan 200 buitenlandse gasten zorgden voor een programma op wereldniveau. de Witrussen, Ieren, Mexicanen, Bulgaren, Argentijnen en Die Boose zelf zorgden voor feestelijke hoogtepunten.

*2333 - Op zaterdag 4 juli organiseerde de Stedelijke Raad voor de Derde Leeftijd een *zomerfeest voor de senioren* op Wallemote.

2334 - Eveneens op 4 juli kenden de *24 Uren van Izegem* flinke bijval met 484 deelnemers. De Rus Valery Goubar won met 246,070 km! De Belg Dirk Ballon werd tweede. De 59-jarige Christel Vollmerhausen uit Wuppertal was de eerste vrouw.

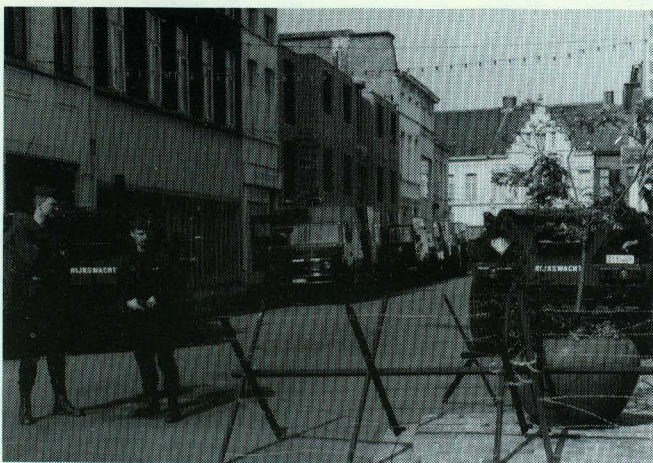
2335 - Op zondag 5 juli had in Izegem de *Kringkoningsschietsing van het Graafschap Vlaanderen* plaats. De Koninklijke Handbooggilde Willem Tell, de Sint-Sebastiaansgilde en de Boseniersgilde Sint-Barbara verleenden hun medewerking. De titel van Kringkoning van het Graafschap Vlaanderen ging naar *Geert Vannieuwenhuyse* van de Bosseniers.

2336 - Op 11 juli vierde Izegem de nationale feestdag. Schepen *Geert Bourgeois* hield de feestrede.

2337 - Op 19 juli veroverde onze stadsgenote *Arlette Ovaere* een derde prijs in het *internationaal kantwerktornooi te Belle*.

*2338 - Het *Gatt-akkoord* tussen de Verenigde Staten en de Europese gemeenschap viel in slechte aarde bij onze landbouwers en hun collega's uit de andere lidstaten. Minister *André Bourgeois* werd bij meer dan één *boerenbetoging* belaagd.

2339 - Niet alleen Emelgem, ook twee Izegemse parochies kregen een nieuwe pastoor. Pater *Staf Hanssens*, geboren in Lendeledede op 14 september 1933, werd op 9 augustus aangesteld als pastoor van de H.-Hartparochie, in opvolging van *Hilaire Doom*. Begin september ging pastoor *Michiel Doom* van de

Dat minister Bourgeois in de Sint-Tillostraat woont, weten intussen al veel rijkswachters.

V.l.n.r. ITC-voorzitter Carlos Lagae, Piet Heemeryck, Dirk Demaré en Jan Declercq.

Sint-Rafaëlsparochie op rust. Op 18 oktober werd *Frans Viaene* ingehaald. Lees daarover de afzonderlijke bijdragen van Bart Blomme en Robert Leroy in dit nummer.

2340 - Vanaf woensdag 12 augustus trad de eerste fase van het *nieuwe verkeersplan* in voege. Eénrichtingsverkeer en een andere voorrangregeling op verschillende plaatsen, vroegen wel even wennen!

2341 - De *17e Bad Zwischenahn Woche* had plaats van 12 tot 16 augustus. Izegem was daar rijkelijk vertegenwoordigd met info-, gebak- en drankkramen. Die Boose, het NCMV en de Jeugdraad stelden zich even voor en demonstreerden en de Stadsfanfaren, Die Boose, Vlytigh ende Boos en de Drumband van de Izegemse Scouts zorgden voor animatie.

2342 - Topjudoca *Ulla Werbrouck* werd door knieblessure uitgeschakeld op de Olympische Spelen te Barcelona. Izegem rekende op een medaille.

*2343 - De Izegemse *kwarttriathlon* vond plaats op 15 augustus, met een sterke bezetting. Steven Van Heirzele won voor Kurt Debouck. De Izegemse atleten Dirk Demaré, Piet Hemeryck en Jan Declercq behaalden de 13e, 19e en 20e plaats. Bij de dames won Chantal Duyck.

2344 - In de tweede helft van augustus was het zover: de *krotten* uit de Gentstraat gingen tegen de grond. Ook het mooie herenhuis van de gezusters *Defauw* verdween. Heel wat kijklustigen volgden de werken.

*2345 - Het parochiekoor *H. Familie-Bosmolens* vierde zijn 15-jarig bestaan op 22 augustus. Schepen Erik Vandewalle belichtte het belang van het koor en huldigde dirigent *E. Baert* voor zijn inzet en kunde.

*2346 - Op zaterdag 29 augustus werd *burgemeester Willy Verledens* in een bomvolle zaal in de Iso ingehuldigd. Nadat stadssecretaris Daniël Charlier enkele facetten van de persoonlijkheid van de gevierde had belicht, stelde schepen Geert Bourgeois de burgemeester als politicus en als mens voor. Karel Declercq zorgde voor het ludieke deel en de burgemeester zelf besloot met een dankwoord, waarin hij vooral zijn moeder bedacht.

Schepen Vandewalle feliciteert dirigent E. Baert (links).

De echte en de valse burgemeester: Karel Declercq (met lint) en Willy Verledens.

bestaan, de gelegenheid ook om een nieuwe vlag in te huldigen. Rudy Folens en Gerda Mylle waren peter en meter bij de wijding.

2353 - Op woensdag 9 september overleed *Emiel Allewaert junior* op 85-jarige leeftijd. Hij was de zoon van oud-burgemeester en senator *Emiel Allewaert* en echtgenoot van *Jeanne Hoornaert*. Als architect-urbanist genoot hij een grote faam. Hij was erevoorzitter van het Nationaal Architectenverbond West-Vlaanderen en lid van de Hoge raad voor Stedebouw. In Izegem dragen het stedelijk stadion, de posterijen, de rijkswachtkazerne, het vredegerecht, het belastingskantoor, de H.-Familiekerk en een deel van het Sint-Jozefscollege zijn stempel.

*2354 - Onze stad haalt voor de tweede keer het 'Guinness Book of Records'. Een eerste maal gebeurde dat met de grootste herenschoen (2,37 m) en nu met de *grootste damesschoen ter wereld* (2,40 m). *André Windels*, uit de Blauwhuisstraat, was telkens de maker. De nieuwe aanwinst krijgt haar plaats in het Nationaal Schoeiselmuseum... wanneer dit zijn definitieve vestiging krijgt.

2355 - *Remi Houthoofd* en *Lia Canniere* uit de Klijtstraat 16 vierden hun diamanten bruiloft. Ze kregen

2347 - *Pascal Labeeuw* en *Paula Valcke* vierden hun diamanten bruiloft op zaterdag 29 augustus. Jarenlang bewoonden ze *De Wijngaard*, een café in de gelijknamige straat. Ze kregen vijf kinderen, acht klein- en zeven achterkleinkinderen.

2348 - *Jef Anseeuw* werd vanaf 1 september benoemd tot directeur van het Ingelmunsterse Edelweissinstituut, in opvolging van zuster *Lutgardis* die dit ambt 20 jaar uitoefende. De nieuwe directeur werd geboren in Roeselare op 25 december 1945, en gaf als regent eerst les in het Sint-Jozefscollege en later aan de Middenschool de Pélichy. Hij is eveneens leraar muziekgeschiedenis aan de Muziekacademie van Roeselare.

2349 - Het Izegemse *JOC* ontving een beperkte groep Hongaarse jongeren en liet hen onze regio en een paar van onze steden kennen.

2350 - De *avondschool van het Izegemse Gemeenschapsonderwijs* heeft een nieuwe directeur: *Geert Duyck*, die op Ter Beemden woont.

*2351 - De *BGJG* vierde zijn 70-jarig bestaan en werd daarom op het stadhuis ontvangen. Nationaal voorzitter en oudminister *Frans Van Mechelen* mocht enkele verdienstelijke bestuursleden vereremerken.

2352 - De *Izegemse KWB* vierde zijn 50-jarig

een dochter, twee kleinkinderen en vijf achterkleinkinderen.

2356 - De *jeugdgroep van Die Boose* bracht een week lang een bezoek aan Tsjechoslowakije en trad op in diverse plaasen.

2357 - De jaarlijkse wielervedstrijd ingericht door de *P. Sercuvrienden* lokte 90 beroepsrenners en heel wat volk naar onze stad. Was het koersverloop niet wat het hoorde te zijn, de organisatie was O.K. en de horeca zeer tevreden.

2358 - Op 12 september huldigde de Izegemse

CVP *André Bourgeois om zijn ministerschap*. Ongeveer 700 mensen, waaronder heel wat prominenten uit de eigen partij, maar ook uit andere partijen, brachten dit feest glans bij. Voorzitter E. Van Rompuy sprak de feestrede en een blijkbaar zeer gelukkige minister kon aan het einde van een aantal attracties iedereen bedanken.

2359 - Het *Jeugdensemble van de Koninklijke Harmonie van de Congregatie* kreeg een nieuw fleurig uniform. Op 13 september werd het voor het eerst geschouwd bij het traditioneel kermisaperitief.

De BGJG bestaat 70 jaar en wordt op het stadhuis ontvangen. Nationaal voorzitter Frans Van Mechelen, met de traditionele strik, was er bij.

André Windels met zijn nieuw wereldrecord: de grootste vrouwenschoen ter wereld.

*2360 - Izegem deed op 13 september mee aan de *Open Monumentendag*. Een aantal schoolgebouwen stonden in de kijker. Dat was voor heel wat oudleerlingen de kans om nog eens een bezoek te brengen aan hun vroegere klaslokalen.

*2361 - Tijdens de maand september ontving de *firma Vandemoortele* minister De Batselier die de nieuwe waterzuiveringsinstallatie in werking stelde. Het stadsbestuur was ook vertegenwoordigd en stelde dit milieuproject - het eerste in een rij - op prijs. We vermelden ook dat de firma in de Kortrijkse Hallen een personeelsfeest hield waarop heel wat werknemers werden gelauwerd en vereremerkt.

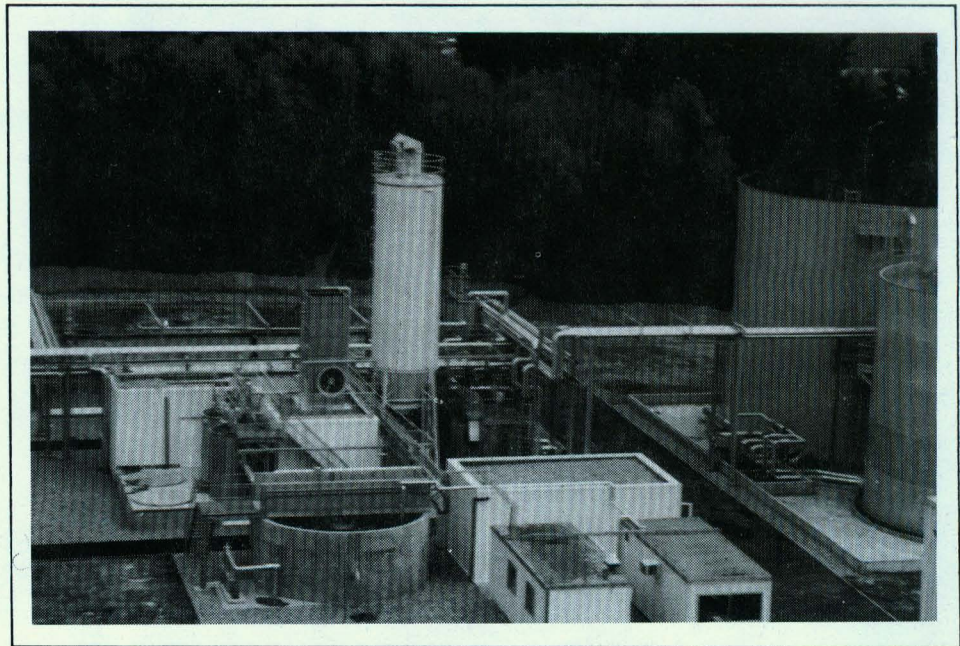

Open Monumentendag in het Sint-Jozefscollege, met een evocatie van de sfeer van vroeger.

zou hebben gevonden. Wel was het weer toen bar slecht en moesten de organisatoren met hun muziekfestival uitwijken naar het sportstadion.

2364 - Op 24 september vierde *pater Jan Denys* zijn gouden priesterjubileum in het rustoord te Kachtem. Deze dominicaan is een geboren Roeselarenaar en de broer van wijlen Willem Denys, auteur van het bekende boek *Peegie*.

2365 - Op vrijdag 25 september nam de *NV De Jonckheere* nieuwe bedrijfsgebouwen in gebruik. Ze zijn gelegen op het Izegemse industriegebied Mandeldal. Het 31-jaar oude familiebedrijf is gespecialiseerd in hoogwaardig gereedschap: snijplaten, boren, messen voor de hout- en metaalverwerkende industrie. Minister Bourgeois en burgemeester Verledens spraken hun lof uit over deze vitale onderneming. Tijdens de opendeurdagen op 27 en 28 september brachten meer dan 1000 klanten een bezoek aan de nieuwe vesting.

De nieuwe waterzuiveringsinstallatie van de firma Vandemoortele.

2362 - Op 10 september had de *Izegemse senioren*dag plaats: mooi weer en een grote opkomst.

*2363 - Het *32e Herfstmuziekfestival* zette in op 18 september en maakte onze stad drie dagen lang tot een muzikaal Mekka. Voorzitter Maurice Vandommele, penningmeester Alberic Deprez en secretaris Christiaan De Forche maakten er opnieuw een waar festijn van. De Tsjechische inbreng, de taptoe, het verbodingsbal en de internationale muziek- en stapmarsewedstrijd waren zoveel hoogtepunten. Dechovy-Orchestr Mladyck Jesenik was laureaat, voor de Koninklijke Fanfare Ridder Janszonen uit Dadizele.

Het is niet omdat Actueeltjes van 1991 toen geen aandacht besteedde aan deze gebeurtenis dat het 31e Herfstmuziekfestival geen plaats

*2366 - De *Pekkersgilde* hield op 27 september een plechtige zitting ten stadhui-ze. *Maurice Vandommele* ontving voor zijn inzet in het onderwijs, de nijver-heid, K.F.C. Izegem en het Stedelijk Feestcomité de Pekkers-award. *Frits Verhaeghe* volgde *Jan vanden Berghe* op als deken.

2367 - Op 27 september vonden in het Leuvense Lemmensinstituut de nationale kampioenschappen voor solisten en kleine ensembles plaats van Fedekam Vlaanderen. De zes-tienjarige *Wim Timperman* werd bij de solisten in de eerste afdelinglaureaat van alle instrumentengroepen.

Hij behaalde de grootste onderscheiding met 96% en lof van de jury. Wim speelt dwarsfluit bij de Koninklijke Harmonie van de Congregatie.

In 1992 vond het Herfstmuziekfestival al voor de 32e keer plaats.

Frits Verhaeghe, de nieuwe deken van de pekkersgilde (rechts) reikt aan *Maurice Vandommele* de Pekkersaward uit.

2368 - In de Erasmus-zaal van de Stedelijke Openbare Bibliotheek exposeerde *Herman Vandendriessche* uit Rumbeke zijn grafische kunstwerken.

2369 - Izegems *13e Wandeltocht en Massaloop* is uitgedraaid op een enorm succes, met 839 inschrijvingen. *Daniël Allewaert* en zijn grote schare medewerkers mochten tevreden zijn. Ook de Interscholenlencross kende veel bijval met de deelname van 210 jongens en 125 meisjes. Bij de jongens won het Sint-Jozefscollege en bij de meisjes de H.-Hartschool.

2370 - Op donderdag 1 oktober bracht *prins Albert* een blitz-werkbezoek aan de nieuwe bedrijfsgebouwen van de firma *Top-light* in de Nederweg. Directeur Marc De Taevernier leidde de hoge gast rond.

2371 - Op vrijdag 2 oktober had de inhuldiging plaats van een *keramiekwerk in de stadsbibliotheek*. Het werk, van de hand van de Ingelmunsterse kunstenaar *Koen Dewaele*, stelt in vijf taferelen de geschiedenis van het schrift voor.

2372 - Naar jaarlijkse gewoonte vergaderde het *kinderparlement* in de grote raadszaal van het stadhuis, op 3 oktober. Burgemeester Verledens en de schepenen Lagae en Duhamel werden aan de tand gevoeld. Het moet worden gezegd dat de Izegemse leerlingen van het zesde leerjaar van gezonde kritische zin getuigden.

2373 - Het *OCMW* zit volop in de bouwbedrijvigheid. Aan het Maria Rustoord zijn omvormingswerken aan de gang die het geheel meer horizontaal zullen oriënteren. Op het *domein Rode Poort* is gestart met de bouw van service-flats en in de Kokelarestraat, dicht bij het rustoord, is men begonnen aan de bouw van een echt *bejaardendorp*: dertig bejaardenwoningen met een dienstencentrum. Over een paar jaar hoopt men alles in gebruik te kunnen nemen.

2374 - De *laureaten van de Stedelijke Muziekacademie* brachten een gesmaakt concert ten gehore op zaterdag 10 oktober. Bart Cafmeyer verzorgde de algemene presentatie en Dirk Verbrugghe begeleidde aan de piano. Schepen Erik Vandewalle loofde bestuur en laureaten en volgende leerlingen werden bedacht met prijzen en medailles: Annemie Vermote, Johan Vandekerckhove, Leen Dufraimont, Piet Surmont, Francis Verscheure, Peter lesage, Anja Vankeirsbulck, Heidi Viaene, Ann Vancompennolle en Linda Houthoofd. Francis Verscheure ontving de prijs 'Sintobin-Vrije-Muziekschool', die voor de eerste maal werd uitgereikt.

2375 - *Kring Izegem Vereniging Kristelijke Werkgevers (VKW)* duidde een nieuwe voorzitter aan: *Pol Vereenoghe*, die Gerard Vervaeke opvolgt. De 58-jarige nieuwe voorzitter is zaakvoerder van het polyesterverwerkend bedrijf Arplam uit Sint-Eloois-Winkel en gehuwd met Claire De Brabander.

2376 - De prijsuitdeling van de *Izegemse bebloemingswedstrijd* had plaats op 11 oktober in zaal Iso. De onderscheiden winnaars werden... in de bloemen gezet.

2377 - Het bekende *Blauw Kapelletje* veranderde van eigenaar: de VZW Onze-Lieve-Vrouw van Vrede schonk het aan de kerkfabriek van Sint-Tillo, die het op 15 oktober aanvaardde, na positief advies van de gemeenteraad.

2378 - *Katrien Seynaeve* blijkt een van onze vruchtbaarste Izegemse auteurs te zijn. Haar jongste werk 'Oeboentoe' rolde pas van de pers en werd op 23 oktober voorgesteld in de Plantijnzaal van de stedelijke bibliotheek.

2379 - Op een druk bijgewoonde academische zitting ontving *Raphaël Declerck* op 29 oktober de *cultuurtrofee* van de stad Izegem. Geert Orgaer, voorzitter van de Stedelijke Culturele Raad, schetste de verdiensten van de gevierde. Petra en Annemie Vermote speelden gitaar o.l.v. Dirk Boehme en de Overwinders in Eendrachtigheidt bedachten hun medespeler met een kostbaar kleinood. De trofee zelf was een prachtige icoon van de hand van Emelgemnaar Raf Werbrouck.

2380 - Het koor *Die Boose* heeft een geslaagde concertreis achter de rug. Van 30 oktober tot 7 november werd door Midden-Europa getoerd en met veel bijval opgetreden in Praag, Znojmo en Mikušov.

2381 - Op zaterdag 31 oktober werd aan de gevel van het huis in de Slabbaardstraat-Noord nr. 84 een *gedenkbeeld* onthuld ter ere van *Jules Declercq*, een Izegems Vlaams voorman in de periode tussen de twee wereldoorlogen. Meer over hem in een afzonderlijk artikel in dit nummer.

2382 - In de Izegemse politiek had een verschuiving plaats. Raadslid *Marnix Desmet* gaf er de brui aan bij de Gemeentebelangen en wil voortaan als onafhankelijke zetelen. Hij werd als fractieleider voor de Gemeentebelangen opgevolgd door *Marleen Declercq*.

2383 - De Izegemse *boekenbeurs* wordt een grensoverschrijdend cultuurevenement. Op vrijdag 6 november opende de boekenbeurs met een druk bijgewoonde academische zitting waarop schepen Erik Vandewalle Jozef Deleu interviewde. De prijzen van de veertiendaagse van de bibliotheek werden uitgereikt en de zevende poëziewedstrijd werd toegekend aan Herman Coenen uit Tilburg. De auteur las daarna voor uit eigen werk. Twee Izegemnaars kregen een aanmoedigingsprijs: Cécile Vandoorne en Bart Deltour. Als nieuwe Izegemse uitgaven werden 'Oboentoe' van Katrien Seynaeve voorgesteld en de 'Kroniek 1992' van Willy Bouquet en drukker-uitgever J. Hochepeid.

2384 - *AOB-Vogelweelde* stelde zijn expo open op 6 november. De hoofdprijzen werden behaald door Claude Vandenbrande, Elsje Coquerelle en Eric Vanhee.

2385 - De *Koninklijke Stadsfanfaren* vierden Sint-Cecilia op 7 november. Op dat feest werden Jozef Strynck, 25 jaar spelend lid, Luc Perneel, 35 jaar muzikant en Roger Callens, 50 jaar muzikant, vereremerkt en Etienne Vanhecke, 10 jaar tamboer-majoor, Jacques Vercruysse, 40 jaar spelend lid, en Em. Vansteenkiste, 45 jaar muzikant, gehuldigd.

2386 - 'Pas op dat je geen woord zegt!' van Dimitri Frenkel Frank is het stuk waarmee *Hermes* in het weekend van 7 november het toneelseizoen inzette.

2387 - Het Izegemse stadsbeeld wijzigt verder. Na de afbraak van de krotten in de Gentsestraat, verdween nu ook de oude, vertrouwde *schoenfabriek Defauw*. De vrijgekomen ruimte van de bedrijfsgebouwen zal dienen voor villabouw.

2388 - *Vrede en Eendracht*, de Kachtemse fanfare, vierde Cecilia op zaterdag 14 november. Aline Vandoorne, vijftien jaar erevoorzitster, An D'Eigens, Hilde Verstraete en Koen Vanneste, allen 15 jaar muzikant, werden onderscheiden.

2389 - Op 15 november kwam het algemeen bestuur van de Koninklijke Boomteeltkring Sint-Dorothea bijeen in café 't Putje. Het reilen en zeilen van de vereniging werd besproken en de planning voor 1993 op poten gezet.

2390 - Traditioneel vierde de *Koninklijke Harmonie van de Congregatie Sint-Cecilia* op 21 november. Was het weer bar slecht, het feest was des te beter. Drie muzikanten ontvingen wegens 25 jaar spelend lidmaatschap het Fedekam-ereteken 'In Veterani Honorem': Frans Buyse, altsax, Etienne Cabbuere, kl. klarinet, en Luc Vanhaverbeke, klarinet.

2391 - *Leo XIII*, de harmonie van de Gilde, vierde eveneens Ceciliafeest en zette een der oudste Izegemse actieve muzikanten in de kijker: Henri Werbrouck, 65 jaar spelend lid! Ook Dirk Stockman, 25 jaar muzikant, werd door Gerard Dewachter, vertegenwoordiger van Fedekam, vereremerkt.

2392 - Op 21 en 22 november zette de Sint-Tilloparochie het '*Jaar van de Zondag*' in. Een enthousiaste werkgroep zette dat thema in de kijker met een zeer gevarieerd programma.

- 2393 - Kachtem be kroonde eveneens zijn bebloemers, op vrijdag 27 november. Er waren 130 deelnemers.
- 2394 - *Franky Quaeghebeur* schoot zich koning bij de schuttersvereniging *Willem Tell*. Tony Delaere werd prins en Christel Nijs prinses.
- 2395 - *Mandelgalm* startte haar toneelseizoen op 28 en 29 november en 4 en 6 december met het stuk 'Rose'. De regie lag bij Ronny Dewaele en de hoofdrol werd vertolkt door Vera Turpyn.
- 2396 - Op zondag 29 november had te Overijse het twintigste *solistentornooi* plaats. Izegems jonge muzikanten deden het meer dan goed. In de middelbare graad behaalde Sofie Comptaert (klarinet) 83 %, Björn Verschoore (alt-sax) 85 %, Filip Nachtegale (klarinet) 77,6%, Els Seynaeve (klarinet) 86%, Lies Seynaeve (fluit) 76,3% en Nele Timperman (klarinet) 85%. In de hogere graad behaalden Wim Timperman (fluit), 86,3% en Olivier Vandromme (klarinet), 85%. De eerste twee spelen bij Leo XIII, de anderen in de Congregatie.
- 2397 - Tijdens de maand december werd de Emelgemse *Sint-Pieterskerk* druk bezocht. Ze was toen immers 'kerk van de maand' in ons bisdom. Een werkcomité zorgde voor een uitvoerig programma en Jean-Marie Lermyte schreef een interessante brochure die uitstekende dienst bewijst bij het bezoek aan dit geklasseerde monument.
- 2398 - De *Overwinders in Eendrachtigheyt* zetten hun 77e toneelseizoen in met 'Wie heeft Karel VI vermoord?', een komische thriller van Dominique Nohain. De regie berustte bij Jan Vercreyusse. De vertoningen vonden plaats op 5, 6, 12 en 13 december.
- 2399 - De vogelshow 'Parkiet '92' trok de massa op 5 december naar zaal Iso: ruim 2000 bezoekers kwamen de ongeveer 400 vogels bewonderen.
- 2400 - In de bovenzaal van de ASLK exposeerden de laureaten van de provinciale *kunstwedstrijd van het Vermeyenfonds*: Rigitte Jonckiere, Martin Bruggeman en Johan Nie. Senator R. Vanlerberghe opende de expo op 5 december.
- 2401 - *Ronny Mattan*, secretaris van de Socialistische Culturele Centrale, kreeg de *persprijs 1992*. Op 6 december mocht hij die in ontvangst nemen in het stadhuis. De gelauwerde verzet bergen werk voor zijn Centrale en voor het Izegemse culturele leven in het algemeen.
- 2402 - Stad Izegem won de editie 1992 van de *vijsjaarlijkse Prijs Arthur Olivier*. Daarmee werd het meest verdienstelijke initiatief om ambachtelijke zones te verfraaien met blijvend en opgaand groen bekroond. De andere mededingers waren Brugge, Kortrijk; Knokke-Heist, Roeselare, Tielt en Zwevegem.
- 2403 - *Pieter Vandommele* vierde zijn 60-jarig schutterschap bij de Bosseniersgilde van Sint-Barbara. Hij was in de loop der jaren verscheidene keren Valléekampioen en Kampioen 3e en 2e categorie.
- 2404 - Op zondag 20 december hield Izegem, in het bijzonder het NCMV, een eerste *verkeersvrije inkoopzondag*. Het initiatief bleek voor herhaling vatbaar.
- 2405 - *Leon Vantorre en Emilienne Vanneste* uit de Zonnebloemlaan 7 vierden hun diamanten huwelijksjubileum. Ze kregen drie dochters, die hen vijf kleinkinderen schonken. Er zijn zeven achterkleinkinderen.

2406 - In het Izegemse *VTI* werden bij de aanvang van de kerstvakantie vijf leerkrachten uitgewuifd: secretaris Willy Vanlerberghe, de wiskundeleraars Maurits Hemberg en Jozef Ghekiere, directeur Gaby Vancanneyt en praktijkleraar mechanica Jacques Kesteloot.

2407 - In Kortrijk stelde de voorzitter van Ten Mandere op 23 december het 156e *VWS-Cahier* voor, dat handelt over de genealoog en verzamelaar *Leopold Slosse*, ooit onderpastoor op de Sint-Tilloparochie.

GEDEELTELIJKE AFLOSSING VAN DE WACHT BIJ HET WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Na de algemene vergadering van 9 mei 1992 in Lichtervelde werden binnen de raad van bestuur de taken herverdeeld.

De nieuwe voorzitter is Frans Debrabandere, al sedert jaar en dag ook de voorzitter van De Leiegouw van Kortrijk.

Als ondervoorzitter van het WVKH werd hij opgevolgd door Jean-Marie Lermyte, onze eigen voorzitter.

Emiel Decock en Gerard Desmet blijven respectievelijk secretaris en penningmeester.

SINT-CRISPIJNVIERING

In het vorig nummer schreef Antoon Vandromme dat Sint-Crispijn de eerste maandag na Allerheiligen gevierd werd. Lezer Camiel Sintobin maakt er ons attent op dat het de eerste maandag na *Allerzielen* was.

FOTO'S VOOR ONS VOLGENDE NUMMER GEVRAAGD

Het volgende nummer van Ten Mandere handelt over *de twee wereldoorlogen in het algemeen en over de vaderlandslievende verenigingen in het bijzonder*. We hebben al heel wat fotomateriaal, maar misschien beschikt u over ons onbekende foto's en bronnen. Gelieve in dat geval een seintje te geven naar de voorzitter (adres vooraan) of naar Marcel Nuijttens, Boomforeeststraat 39 in Izegem. U krijgt uw foto's of andere bronnen in dezelfde staat terug. De vaderlandslievende verenigingen denken ook aan een tentoonstelling en ook daar is bijkomend materiaal van harte welkom.

ERRATA!

Slechts wie schrijft, kan ook ook iets fouts schrijven. En aangezien Antoon Vandromme in *Ten Mandere* al heel veel heeft geschreven.... In zijn artikel *De kleuterklas van zuster Walburge in 1927-1928*, verschenen in ons nr. 92 (jg. 32/1), p. 35-36 heeft de auteur de zuster met haar klas in de verkeerde school gesitueerd: het gaat niet om de vroegere school van de Engelbewaarder, maar wel om de **Avé Maria**.

In de inhoudstafel vooraan van hetzelfde nummer is de titel van een artikel om onverklaarbare redenen weggefallen: ANTOON VANDROMME. *Een verloren gewaande muursteen is terug*, p. 29-34.

NIEUWE UITGAVEN

Jean-Marie Lermyte

Schoenen

In het stedelijk modemuseum in Hasselt vond van 12 september tot 23 december 1992 een tentoonstelling plaats over de schoenen in de twintigste eeuw. Bij die gelegenheid werd ook een geïllustreerde catalogus uitgegeven. De illustraties zijn overvloedig en sommige zijn in kleur. De auteurs en de taalcorrector hebben gezorgd voor een vlotte tekst. Verscheidene hoofdstukken werden geschreven door **Raf Vandenberghe**, de conservator van het nationaal schoeiselmuseum in Izegem. Lang niet alles wat hij schrijft is nieuw, maar het is toch de eerste keer dat zoveel over de Izegemse schoennijverheid werd samengebracht. In Hasselt stonden ook heel wat Izegemse schoenen uitgesteld. Het werk bevat acht hoofdstukken:

1. Historisch overzicht vanaf de oudheid t.e.m. de 19e eeuw;
2. De 20e eeuw;
3. Schoenenontwerpers;
4. De Belgische schoennijverheid en in het bijzonder de Izegemse in het verleden;
5. De vervaardiging;
6. Merkwaardige schoenen (met o.a. de recordschoen van André Windels);
7. De schoen in de beeldende kunst en
8. in andere culturen.

Een glossarium en een selectieve bibliografie sluiten het werk af.

Beslist een aanrader.

Schoenendans in het modemuseum. Schoenen

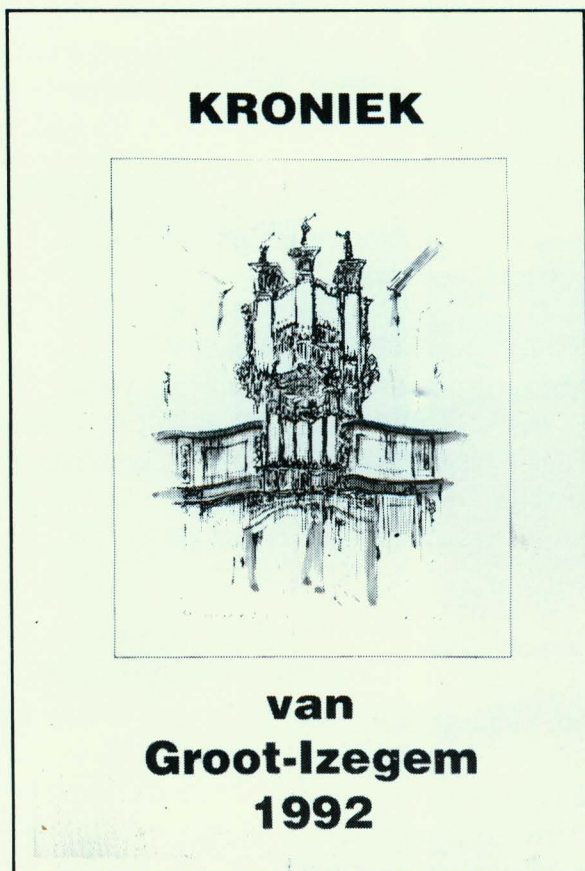
van 1900 tot nu. Hasselt, Stedelijk Modemuseum, 1992, 93 p.

350 fr. Te verkrijgen in ons schoeiselmuseum of bij mevrouw Martine Pattyn in het stadhuis.

Juul Declercq

Het Nationaal Studie- en Documentatiecentrum Joris van Severen, Guido Gezellestraat 18, 2630 Aartselaar, bundelde n.a.v. de inhuldiging van het gedenkteken van Juul Declercq drie artikels in 1992 verschenen in *Ter Waarheid over Joris van Severen*. Zie ook het artikel over Juul Declercq in dit nummer.

Vik EGGERMONT. *Juul Declercq. De vuri-ge Vlaming*. Aartselaar, 1992, 38 p., gestencil.

Kroniek van Groot-Izegem

N.a.v. de Izegemse boekenbeurs gaf drukkerij-uitgeverij Hochepped *Kroniek van Groot-Izegem 1992* uit. Omdat het de bedoeling is jaarlijks een kroniek uit te geven, willen we wat meer kwijt over het werk. We hadden liever een andere titel op het boekwerk zien prijken, want het gaat niet om een kroniek en bovendien helemaal niet over gebeurtenissen uit 1992. In de eerste kroniek komt nagenoeg uitsluitend Emelgem aan bod. De uitgever deelt zelf mee (p. 3) dat het niet gaat om een geschiedenisboek of heemkundig werk. Welk lezerspubliek hij dan wel op het oog heeft is niet heel duidelijk. "*Geschiedenis door een andere bril bekeken. Dit is in*

wezen de doelstelling van onze kroniek. Daarom zoeken wij medewerkers uit diverse hoeken van onze stad die iets te vertellen hebben over het ver of nabij verleden. Wat er zoal kan verteld worden? Oude sagen, volksgebruiken vroeger, spoken, buurtschap, scharminkelen, of gewoon spelletjes, denk maar aan schreve- of korkscheschieten. Wijk-kermessen vroeger en gebruiken bij trouwfeesten (koffiebolle) maar ook minder leuke zaken, rampen, wandaden en oorlogsgeweld (...) Verenigingen en firmas met een zekere anciënniteit zijn ook interessant en zeker de oude en soms verdwenen beroepen (kloefkappers, leurders, assietenaaiers, ketelbuisers, hagemesters, poesters, ketsers enz)".

Zowat 2/3 van het werk werd geschreven door de Emelgemnaar Willy Boucquet. Veel van zijn stukken hebben te maken met de eerste wereldoorlog. Ze zijn heel licht, aangenaam en anecdotisch geschreven. Boucquet benadert zijn onderwerpen duidelijk niet als historicus maar als journalist. Hij is trouwens plaatselijk correspondent van *De Weekbode*. Vaak gaat het in deze *Kroniek* om portretten van Emelgemnaren. Jammer genoeg lezen we niet in welk jaar de interviews werden afgenomen, want meestal gaat het om teksten die blijven liggen zijn of om herwerkingen van vroegere interviews.

In deze kroniek vinden we twee anastatische herdrukken, van een stuk van 1845 en van een stuk van 1866. Het eerste, *Omstandig Verhael der luisterlyke feesten welke te Iseghem hebben plaets gehad in Bloeimaend 1845* (p. 236-300) behandelt het relaas van de feesten gegeven t.e.v. baron Jean de Pélichy, die zijn schoonvader Joseph van Huerne in Het Blauwhuis opvolgde. De essentie ervan werd al weergegeven in Jean-Marie LERMYTE, *Het Blauwhuis en Izegem*, Izegem, Ten Mandere, 1990. Het andere stuk werd uitgegeven door Fideel Vion en draagt als titel *De stad Iseghem hoofdplaats*

geworden van het vrederechtkanton. *Vreugdebetoeningen ter dier gelegenheid. Kort verhaal. Uitgegeven door de Kommissie der Feesten met de medewerking van het Letterkundig Gezelschap Voor Taal Vereenigd* (p. 263-300). Of het veel zin heeft dergelijke stukken opnieuw uit te geven, is o.i. zeer de vraag. Ze hebben nog wel enige waarde voor de historicus, niet meer voor de lezer van 1992.

Behalve de twee genoemde herdrukken, bevat de *Kroniek* de volgende stukken, tenzij anders aangeduid door W. Boucquet geschreven: Het klooster en het onderwijs in Emelgem (p. 5-64); De gebroeders Vanaudenaerde (p. 65-78), smeden; Albert Declercq (p. 79-85); De Emelgemse Vossen (p. 87-96); Henri Duyvejonck, smid en artiest (p. 87-102) en Michel Devoldere, een kerel van Emelgem (p. 103-117). Volgen dan de artikels: Mensen en hun beroepen (p. 119-125), Een verdwenen beroep: De veldovens (p. 127-131) en Gerard Bekaert (p. 133-136). Daarna vinden we een aantal artikels over de oorlogen: Izegem bevrijd in 1918. Er waren veel slachtoffers (p. 137-147); In 1914-18 gebeurde er toch een en ander in Emelgem (p. 149-153); Het verleden kwam even boven het pionierspark (p. 155-163); Oktober 1918 in Izegem, het verhaal van Maria Mistiaen (p. 165-177) en De jaren na de [tweede] oorlog, een dorp herleeft (p. 179-184). Tussen de twee anastatische herdrukken in heeft Willy Boucquet het over Verenigingsleven vroeger (p. 227-240) en samen met José Hochepped - letterlijk - over Beeld van een stad vroeger en nu (p. 241-262). Het boek eindigt met een bijdrage van Boucquet over Achiel Desmet velomaker van het eerste uur (p. 301-314) en twee heel korte bijdragen van Edgard Seynaeve: Izegem - Klokhistorie (p. 315) en Emelgemse anekdote. Van een ongehoorzame koster [in 1773] (p. 316-317)

We hopen dat de uitgever zijn volgende *Kroniek* een steviger structuur zal geven.

Waarom niet in chronologische volgorde? Het lettertype had o.i. wat kleiner mogen zijn. We zien ook niet graag foto's die in de lengte i.p.v. in de breedte van het blad worden afgedrukt. Het werk kost 800 frank, wat voor 317 bladzijden echt niet veel is. Jammer genoeg werd het wat te haastig uitgegeven. Zo staat het titelblad van de herdruk van 1866 er twee keer in (p. 263 en 264), staat het onderschrift onderaan op p. 43 in spiegelbeeld, is op p. 60 een passage twee keer opgenomen en zijn er te veel zetfouten blijven staan.

Kroniek van Groot-Izegem 1992. Izegem, Drukkerij-Uitgeverij Hochepped, 1992, 319 p., met veel illustraties. Voor 800 fr. te verkrijgen bij de uitgever of over te schrijven op zijn rekeningnummer 063-0821932-86, Prinsessestraat 124/1, Izegem.

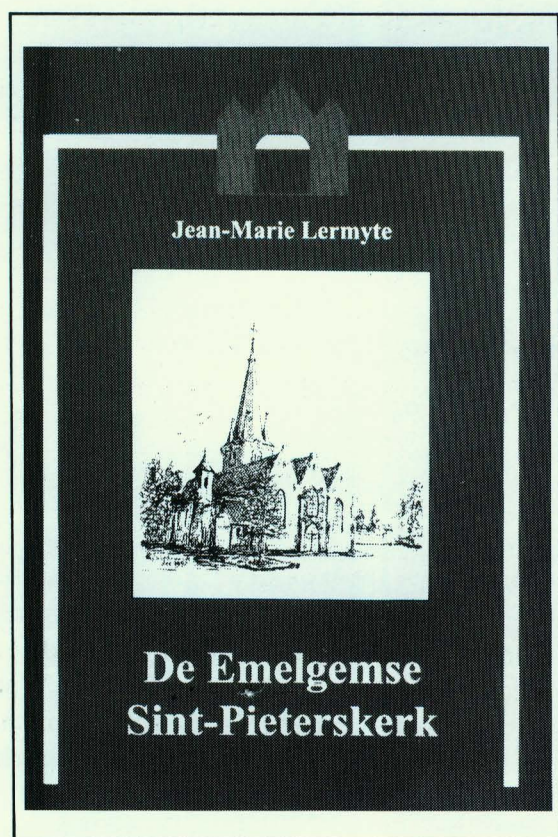
Leopold Slosse

Het nummer 156 van de WVS-Cahiers behandelt Leopold Slosse, precies 150 jaar na zijn geboorte in 1842. Slosse is in West-Vlaanderen en daarbuiten bekend om zijn grote verzameling boeken en bidprentjes, vooral bewaard in de stadsbibliotheek van Kortrijk. Slosse heeft echter een speciale relatie met Izegem. Hij was hier onderpastoor van 1872 tot 1891 en oefende deze functie zeker niet onopgemerkt uit. Wat hij over Izegem verzamelde, liet hij bovendien inbinden in 25 bundels, die nu bewaard worden in de dekenij van Izegem. Het is niet de eerste keer dat de Vereniging van West-vlaamse Schrijvers aandacht heeft voor Izegem. Eerder al kregen kanunnik G.F. Tanghe, August en Jozef Geldhof en F. Dalle een nummer. Elk van de cahiers bevat een biografie, een bloemlezing uit het werk van de auteur en een bibliografie. Dit nummer werd samen met het Jan Palfynnummer op 23 december 1992 in de stadsbibliotheek van Kortrijk voorgesteld. Aan beide figuren is

daar tot eind januari 1992 een tentoonstelling gewijd.

Jean-Marie LERMYTE. *Leopold Slosse. "Laat niets verloren gaan"*. WVS-Cahiers 156. Jg. 27, nr. 5, september-oktober 1992, 16 p.

Een jaargang van 6 cahiers kost 450 fr., een los nummer kost 100 fr. Rekeningnummer: 717-0304460-52 t.n.v. WVS, Adolf Bayerlaan 2, 8500 Kortrijk of voor dit nummer ook bij de auteur (de voorzitter van Ten Mandere).

De Sint-Pieterskerk van Emelgem

In december 1992 is de Sint-Pieterskerk van Emelgem kerk van de maand. De huidige hallekerk werd in de 17e eeuw grotendeels heropgebouwd en werd in 1981-1983 prachtig gerestaureerd. De preekstoel, de eikenhouten lambrisering met vier ingewerkte

biechtstoelen, de communiebank en het orgel getuigen van echt kunstenaarsbloed en vakmanschap. Een werkgroep besliste daarover een heel rijk geïllustreerd boek te laten verschijnen en trok daarvoor als auteur Jean-Marie Lermyte aan. De uitgave werd toevertrouwd aan José Hochepped. Het werk heeft helemaal niet de bedoeling de *Bronnenverzameling* van Raf Herman te vervangen, een werk dat in 1971 verscheen en veel breder van opzet was. Het vervangt ook de interessante studie (1983) van Philippe Despriet niet, die vooral aandacht had voor de archeologische opgravingen van 1982. Het wil in de eerste plaats een gids zijn voor de Sint-Pieterskerk van na de restauratie, maar heeft ook aandacht voor het verleden van het gebouw.

Inhoud: Woord vooraf door pastoor André Vanneste - Inleiding - Kerkelijk Emelgem - Onze-Lieve-Vrouw ter Ruste en peeromgang - De eerste twee kerkgebouwen - De huidige kerk - Klokken en uurwerk - De omgeving: kerkhof en pastorie - Het interieur: het houtwerk; de koren; het orgel; de zuilen en bogen; de gedenkstenen; de vensters; de sacristie en de weekkapel - Het zilver- en koperwerk - Ons kerkske, gedicht van E.H. Albert Maertens - Lijst van geestelijken: pastoors; onderpastoors/medepastoors; diaken; hulppriester; missionarissen, missiezusters en priesters in Emelgem geboren - Bibliografie.

Jean-Marie LERMYTE. *De Emelgemse Sint-Pieterskerk*. Izegem, drukkerij-uitgeverij Hochepped, 1992, 111 p. Meer dan 100 illustraties. Het werk kost 380 frank - o.i. te duur - en is het gemakkelijkst te verkrijgen bij de uitgever, Prinsessestraat 124/1.

Hernieuwing abonnement

Geachte Lezer,

Met ons nummer 94 zijn we aan het einde gekomen van de 32e jaargang. Het is korter, omdat u meer bladzijden kreeg in het Sint-Crispijnnummer. Het bestuur heeft beslist, ondanks de stijgende prijzen het abonnementsgeld niet te verhogen. Het blijft 400 fr. voor een gewoon abonnement en 600 fr. voor onze ereleden. We hebben beloofd dat we de ereleden steeds afzonderlijk zouden vermelden. Dat dit in een steeds kleiner lettertype moet gebeuren om op één bladzijde te kunnen, stemt ons blij. Mogen we u echter vragen om **onmiddellijk te betalen**, want ook laattijdige betaling kost onze kas telkens heel wat.

Het volgende nummer is weer eens een speciaal nummer en wordt in samenwerking met de vaderlandslievende verenigingen uitgegeven. Om alle misverstand te vermijden: leden van Ten Mandere krijgen het als Ten Manderenummer en hoeven het nergens apart te bestellen.

In de reeks van "Het Belgisch Centrum voor Landelijke Geschiedenis" verscheen enige maanden geleden het honderdste nummer: *Het Belgisch Centrum voor Landelijke Geschiedenis. Terugblik en toekomstperspectieven*, 1992, 108 p. Hierin worden o.a. de 99 uitgaven opgesomd. De index bevat een lijst van onderzoeksonderwerpen en van plaatsnamen. De publicaties van het Centrum zijn vaak modelstudies. Voor onze streek verwijzen we vooral naar:

nr. 67: M. THERRY. *De dekenij Roeselare (1609-1649). Bijdrage tot de studie van de katholieke hervorming in het bisdom Brugge*. 1983, 217 p., 850 fr.

nr. 98: K. PARMENTIER. *Priesters en gelovigen onder het Frans bewond. De dekenij Roeselare (1794-1802)*. 1991, 157 p., 480 fr.

nr. 45: M. CLOET (ed.). *Itinerarium visitationum Antonii Triest, episcopi Gandavensis (1623-1654). De visitatieverslagen van bisschop Triest.*, 1976, XXV-577 p., 1200 fr.

nr. 92: M. CLOET, N. BOSTYN en K. DE VREESE. *Repertorium van dekenale visitatieverslagen betreffende de Mechelse kerkprovincie (1559-1801)*. 1989, 326 p., 950 fr.

Scatalogische spreekwoorden en zegswijzen uit de Westhoek. Die goeët ku sjyt'n makt s'n gat ny fuul is een boek in dyn A4 van Willy Tillie dat op 30 januari 1993 verschijnt en tot 25 januari aan de voorintekenprijs van 350 fr. te verkrijgen is (nadien 425 fr.) + 75 fr. verzendingskosten. Te betalen op rekening 068-2091517-30 van De Vrienden van het Poperings Archief, Korte Werf 3, 8970 Poperinge.

Herkomst van de foto's:

Foto Terma p. 3, 6, 11, 25-30 boven, 31-39

Raph Declercq p. 7, 8, 9

Godelieve Seynaeve-Declercq p. 12, 16

Repro Bart Blomme p. 14, 19-23

Sus Hanssens p. 30 onder

vandemoortele

RODA
FAMA
MINELMA
VITELMA
ST. VILLEPRE
RESI
BLANC DE BOEUF
REDDY
MAYONAISE VANDEMOORTELE
OLIE VANDEMOORTELE

Alle kunde van het vak.

Drukkerij
STROBBE
Traditie en Innovatie

1990
STROBBE
1890

Drukkerij Strobbe bvba • Kasteelstraat 1 • 8870 IZEGEM • Tel. (051) 33 32 11

Aangesloten bij het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde